

197.

VÁLASZTÁSI FÜZETEK

SEGÉDLET

**a helyi választási irodák vezetői részére
a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők
időközi választásainak lebonyolításához**

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

SEGÉDLET
a helyi választási irodák vezetői részére
a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők
időközi választásainak lebonyolításához

(Módosítva: 2022. május)

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

DR. PÁLFFY ILONA

a Nemzeti Választási Iroda elnöke

Összeállította:

Adrovicz Béla

Demélyné Kertész Krisztina

Dr. Gáva Krisztián

Dr. Jackli Tamás

Dr. Mucsi Tamás

Péteri Attila

Lektorálta:

Dr. Pálffy Ilona

TARTALOMJEGYZÉK

1. A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK IDŐKÖZI VÁLASZTÁSÁNAK SZABÁLYAIT TARTALMAZÓ JOGSZABÁLYOK	7
2. A VÁLASZTÓJOG	8
2.1. Nemzetiségi regisztráció	8
3. A VÁLASZTÁSI RENDSZER	9
3.1. A választás kitzúzése	9
3.2. Települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása	9
4. A VÁLASZTÁSI SZERVEK	10
4.1. Választási bizottságok	10
4.1.1. A nemzetiségi SZSZB	10
4.1.2. A HVB	10
4.2. Választási irodák	10
4.2.1. Választási irodák feladatai	10
4.2.2. A helyi választási iroda	11
4.2.3. A területi választási iroda	11
4.2.4. A Nemzeti Választási Iroda	11
4.2.5. A választási irodákra vonatkozó általános szabályok	12
5. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE	13
5.1. A szavazóköri névjegyzék létrehozása	13
5.2. Az értesítő	13
5.2.1. Az értesítő tartalma	13
5.2.2. Az értesítő megküldése	13
5.3. A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése	13
5.3.1. A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése	13
5.3.2. A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre	14
5.3.2.1. Mozgóurna igénylése	14
5.3.2.2. A mozgóurna iránti kérelem benyújtása	14
5.3.2.3. A mozgóurna iránti kérelem adattartalma	14
5.3.2.4. A mozgóurna iránti kérelem elbírálása	14
5.3.2.5. A kérelmező értesítése	15
5.3.2.6. Átjelentkezés	15
5.4. A szavazóköri névjegyzék lezárása és kinyomtatása	15
5.4.1. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása	15
5.4.2. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása	16
5.5. A névjegyzék nyilvánossága	16
5.5.1. A központi névjegyzék nyilvánossága	16
5.5.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága	16
6. A JELÖLTÁJÁNLÁSSAL, JELÖLTEK, JELÖLŐ SZERVEZETEK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK	17
6.1. A jelölő szervezet bejelentése	17
6.1.1. A szervezet bejelentése	17
6.1.2. A szervezet adatainak ellenőrzése	18
6.1.3. A jelölő szervezet emblémája	19
6.1.4. Meghatalmazott bejelentése	19
6.1.5. Az adatok rögzítése az NVR-ben	19
6.2. Az ajánlás	19
6.3. A jelölt bejelentése	21
6.4. Bíróság kiszabása az ajánlóívek átadására vonatkozó törvényi kötelezettség megszegése miatt ..	21
6.5. Az ajánlások ellenőrzése	21
6.6. Jelölő szervezet és a jelölt nyilvántartásba vétele	22
6.6.1. A jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartása	23
6.6.2. A jelölt kiesése	23
6.7. Jelölt hiányában elmaradó választás	23
7. VÁLASZTÁSI KAMPÁNY	24
7.1. Választási kampányidőszak	24

7.2. Választási kampánytevékenység	24
7.3. Választási kampányeszközök.....	25
7.3.1. Plakát	25
7.3.2. Választási gyűlés	26
7.3.3. Politikai reklám	26
7.3.3.1. Politikai reklám közzététele	26
7.3.4. Politikai hirdetés	26
7.3.5. Közvetlen politikai kampány	26
7.3.6. Közvélemény-kutatás	27
7.3.7. Közterületi kitelepülés	27
7.4. Tiltott kampánytevékenység.....	27
7.4.1. Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás	27
7.4.2. Relatív területi kampánytilalom.....	27
7.4.3. Szavazás napján választási gyűlés tartása.....	28
7.4.4. Szavazás napján politikai reklám közzététele	28
7.4.5. Közvélemény-kutatás eredményének közzététele	28
7.5. A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat	28
8. SZAVAZÁS.....	30
8.1. Szavazás jogi előkészítése	30
8.1.1. A jelöltek sorrendjének kisorsolása	30
8.1.2. A szavazólap	30
8.1.3. A szavazólap adattartalmának jóváhagyása.....	31
8.1.4. Szavazási kellékek biztosítása	32
8.2. Szavazás helye.....	32
8.3. Szavazás ideje.....	32
8.4. Szavazóhelyiség és annak felszereltsége	32
8.5. A szavazásnapra kellékek átadása.....	33
8.6. A szavazás.....	34
8.6.1. Szavazóhelyiségben tartózkodhatnak.....	34
8.6.2. A szavazás megkezdése	34
8.6.3. A választópolgár azonosítása	34
8.6.4. A szavazat leadása	35
8.6.5. A szavazás módja	35
8.6.6. Az SZSZB tájékoztató és segítő szerepe, működésének egyéb kérdései	35
8.6.7. Szavazás mozgóurnával	36
8.6.8. A szavazás lezárása	36
9. A VÁLASZTÁS EREDMÉNYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA	37
10. JOGORVOSLATOK.....	38
10.1. Jogorvoslatok általában.....	38
10.1.1. Jogorvoslatok fajtái.....	38
10.1.2. Jogorvoslati határidők	38
10.1.3. Általános hatásköri szabályok	38
10.2. Az egyes jogorvoslatok.....	38
10.2.1. Kifogás.....	38
10.2.2. Fellebbezés	39
10.3. Speciális jogorvoslatok.....	39
10.3.1. Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok.....	39
10.3.2. Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat.....	39
10.3.3. Jelöltek sorrendje elleni jogorvoslat	39
10.3.4. Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat	39
10.3.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat	40
10.3.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt.....	40
11. PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÁS	41
11.1. Bevezetés	41
11.2. Normatív támogatások biztosítása, választási kiadások tervezése	41
11.3. A támogatási összegek folyósítása	43
11.4. Elszámolás a választás céljára biztosított pénzeszközökről	43
11.4.1. Az elszámolás pénzügyi feladatai	43

11.5. Elszámolási eljárás és határidők	43
11.6. A képviselő-testület feloszlásának kimondása vagy feloszlataása miatt tartott időközi választás sajátos pénzügyi feladatai.....	44
11.6.1. A képviselő-testület feloszlásának kimondása vagy feloszlataása miatt tartott időközi választás pénzügyi fedezetének biztosítása	44
11.6.2. A képviselő-testület, közgyűlés feloszlásának kimondása vagy feloszlataása miatt tartott időközi választás NVI-nél felmerülő kiadásainak megtérítése	44

Rövidítések jegyzéke

Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye
Njtv.	2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
Ve.	2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról
NVB	Nemzeti Választási Bizottság
NVI	Nemzeti Választási Iroda
TVB/FVB	területi/fővárosi választási bizottság
TVI/ FVI	területi/fővárosi választási iroda
HVB	helyi választási bizottság
HVI	helyi választási iroda
SZSZB	szavazatszámoló bizottság
NVR	a választások informatikai rendszere (Nemzeti Választási Rendszer)
SZL	a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartása
NESZA	a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása
VÁKIR	Választási Kommunikációs és Információs Rendszer

1. A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK IDŐKÖZI VÁLASZTÁSÁNAK SZABÁLYAIT TARTALMAZÓ JOGSZABÁLYOK

1. Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény), amely megfogalmazza a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok létrehozásának jogát.
2. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Nektv.), amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza, meghatározva a választási rendszer felépítését, elemeit, a mandátumkiosztás módját és az eredmény megállapításának szabályait, valamint rendelkezést tartalmaz az időközi választás megtartására vonatkozóan.
3. 2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról (Ve.), amely a választási eljárási jog elemeinek szabályait rögzíti.
4. 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről.
5. 6/2021. (VIII. 31.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek időközi választása, a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása, valamint a helyi népszavazások költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről.
6. 20/2019. (VII. 30.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól és a választási eljárásban használandó nyomtatványokról.

2. A VÁLASZTÓJOG

2.1. Nemzetiségi regisztráció

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán az a választópolgár gyakorolhatja választójogát, aki legkésőbb a szavazást megelőző tizenhatodik napon 16.00 óráig kéri, hogy valamely nemzetiség névjegyzékébe felvegyék (nemzetiségi regisztráció). A nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartásba vételi iránti kérelemnek – amelyet csak magyarországi lakcímmel rendelkező, magyar állampolgárságú választópolgár jogosult benyújtani – tartalmaznia kell

- a kérelmező személyes adatait;
- a nemzetiség megjelölését, amely lehet: bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán;
- a választópolgár nyilatkozatát, amelyben megvallja az adott nemzetiséghez tartozását.

A kérelem tartalmazhatja, hogy a választópolgár nemzetiségi regisztrációját az országgyűlési választásokra is kiterjeszti.

A kérelmet az arra jogosult

- személyesen a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti helyi választási irodához vagy
- levélben, az ügyfélkapun vagy a választások hivatalos honlapján keresztül a lakcíme szerinti helyi választási irodához nyújthatja be.

A helyi választási irodák postai és telefonos elérhetőségei a www.valasztas.hu oldalon, a „Helyi választási irodák elérhetőségei” menüpontban is megtalálhatók.

A jogszabályi rendelkezések szerint a nemzetiségi **névjegyzékbe kérelmére fel kell venni** azt, aki

- az általános szabályok szerint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkezik,
- magyar állampolgár,
- aki a bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén vagy ukrán nemzetiséghez tartozik, és
- e nemzetiséghez tartozását a nemzetiségi választópolgárként való nyilvántartásba vétel iránti kérelem benyújtásával megvallja.

A választópolgár csak egy nemzetiség tagjaként szerepelhet a központi névjegyzékben, a többes kötődés feltüntetésére nincs lehetőség. Ha a már nemzetiségi választópolgárként nyilvántartott választópolgár más nemzetiség tagjaként is kéri regisztrálását (vagy ha ugyanazon nemzetiség tagjaként ismételt bejegyzését kéri), a kérelmét el kell utasítani. Lehetősége van a választópolgárnak arra, hogy bármikor töröltesse a nemzetiségi hovatartozását a központi névjegyzékből, és az országgyűlési választásra kiterjedő hatály ügyében tett nyilatkozatát is bármikor módosíthatja.

A választópolgár azt követően, hogy kérelmére a nemzetiségi hovatartozását törlik a központi névjegyzékből, korlátozás nélkül kérheti másik (vagy ugyanazon) nemzetiség tagjaként való nyilvántartásba vételét.

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán **a nemzetiségi névjegyzékbe vett választópolgár szavazhat és választható, ha**

- az általános szabályok szerint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választható,
- nyilatkozatot tesz arról, hogy
 - a nemzetiség képviselét vállalja,
 - a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri,
 - a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiségi nemzetiségi jelöltje.

Választástípus		Magyar állampolgár		EU-s állampolgár	Bevándorolt Letelepített Menekült
		magyarországi lakcímmel	magyarországi lakcím nélkül		
nemzetiségi önkormányzati választás	szavazás	nemzetiségi regisztráció	-	-	-
	jelöltség	nemzetiségi regisztráció	-	-	-

Választójog a nemzetiségi önkormányzati választásokon

3. A VÁLASZTÁSI RENDSZER

3.1. A választás kitűzése

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választását a HVB a mandátum megüresedésétől számított **százhusz napon belültre** tűzi ki.

A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja a kitűzés napját követő **hetvenedik és kilencvenedik nap** közé essen.

A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja ne essen a Munka Törvénykönyve szerinti munkaszüneti napra, továbbá húsvét- és pünkösdvasárnapra.

Nem lehet kitűzni időközi választást 2024. március 31. utáni napra.

A választás kitűzéséről szóló bizottsági határozatban (annak mellékleteként) meg kell állapítani a választási határnapok/határidők naptár szerinti dátumait. Ha valamelyik határidő munkaszüneti napra esne, a HVB a határidőt átteheti az azt megelőző vagy követő munkanapra.

A választási iroda vezetője az időközi választás kitűzésére okot adó tény tudomására jutását követően haladéktalanul tájékoztatja az NVI elnökét az alábbi Bejelentőlap szervezes@nvi.hu e-mail címre történő megküldésével (a bejelentőlap megtalálható a **VÁKIR Tudástár Nyomtatványok/Iratminták** menüpontjában).

A HVI vezetője a választást kitűző határozatot annak meghozatala napján – a TVI vezetőjének egyidejű tájékoztatása mellett – megküldi az NVI elnökének a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

3.2. Települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása

Ha a települési nemzetiségi önkormányzati képviselő helye megüresedik, helyére a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép. Az a jelölt, aki egyetlen szavazatot sem kapott, nem lehet képviselő. Ha a megüresedett mandátumot nem lehet betölteni, mert nincs több jelölt, a mandátum a következő általános választásig betöltetlen marad.

Időközi választást kell kitűzni az üres helyekre, ha a képviselők száma a **képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken**.

Továbbá időközi választást kell kitűzni abban az esetben is, ha a képviselő-testületet **feloszlatták**, vagy a képviselő-testület **kimondta feloszlását**.

A választás az „egyéni listás” választás szabályai szerint történik azzal, hogy

- a képviselők számát, valamint a **jelöltséghez szükséges ajánlások számát** a HVB a választást **kitűző határozatában** állapítja meg,
- a megválasztható képviselők és az érvényesen leadható szavazatok száma az alábbiak szerint alakul:
 - ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma az időközi választás kitűzésének napján a településen kevesebb mint száz fő, a megválasztható képviselők száma: 3, az érvényesen leadható szavazatok száma: legfeljebb 3,
 - ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen legalább száz fő, a megválasztható képviselők száma: 5, az érvényesen leadható szavazatok száma: legfeljebb 5.

A települési önkormányzati képviselő jelöléséhez a nemzetiségi névjegyzékben a **választás kitűzésének napján szereplő választópolgárok öt százalékának**, de **legalább öt választópolgárnak** az ajánlása szükséges. A választópolgárok száma a központi névjegyzékben érhető el (*NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempekor – Központi névjegyzék modul – Listák, statisztikák menü – Nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartás statisztikája menüpontban* a kitűzés dátumának megadásával).

Képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma szerint a **legtöbb** érvényes szavazatot kapták. **Szavazategyenlőség esetén sorsolással** kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot.

IDŐKÖZI VÁLASZTÁS	
Megye megnevezése:	
Település neve:	
EVK sorszáma:	
székhelytelepülés neve:	
A választás típusa:	
A polgármesteri / képviselői mandátum megszűnésének oka:	
A mandátum megszűnésének / a képviselő-testület feloszlásának ideje:	
A megüresedett képviselői helyek száma:	
A HVB ülés tervezett időpontja:	
SZSZB tagok, póttagok száma:	
A települési önkormányzat polgármesteri hivatala (közös önkormányzati hivatal esetén a közös önkormányzati hivatal) megnevezése és pénzforgalmi számlaszáma:	
HELYI VÁLASZTÁSI IRODA ELÉRHETŐSÉGEI (Kérjük az adatokat a VÁKIR-ban is aktualizálni.)	
HVI címe:	
HVI vezető adatai:	
név:	
közvetlen telefon:	
mobil:	
e-mail:	
Dátum:	
	HVI vezető aláírása
	P.H.

4. A VÁLASZTÁSI SZERVEK

4.1. Választási bizottságok

A nemzetiségi önkormányzati választáson a nemzetiségi jelölő szervezetek nem jogosultak tag megbízására az egyes választási bizottságokba, így sem az SZSZB-be, sem a HVB-be.

4.1.1. A nemzetiségi SZSZB

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők **időközi választásán külön SZSZB működik** (nemzetiségi SZSZB), amennyiben más, a teljes települést érintő időközi választás nem zajlik egyidejűleg.

A nemzetiségi szavazást lebonyolító **SZSZB-be nem lehet delegálni**, de azok a jelölő szervezetek, amelyek a választáson jelöltet állítanak, egy-egy **megfigyelőt bízhatnak meg** (közös jelöltet állító jelölő szervezetek közösen jogosultak a megfigyelő megbízására).

Megfigyelő csak az adott nemzetiség regisztrált választópolgára lehet, ezt a HVI ellenőrzi. A HVI vezetője határozattal visszautasítja a megfigyelő megbízását, ha az nem felel meg a törvényes követelményeknek.

A megfigyelő

- figyelemmel kísérheti a nemzetiségi SZSZB munkáját,
- a szavazást, illetőleg a nemzetiségi SZSZB munkáját tevőlegesen vagy ráutaló magatartással nem befolyásolhatja, és nem zavarhatja,
- a szavazóköri jegyzőkönyvben rögzítheti észrevételeit,
- kifogást nyújthat be,
- a szavazás lezárását követően a lezárt urnát aláírhatja,
- a szavazóhelyiségben köteles regisztrációs kártyát viselni.

A megfigyelő megbízásával és tevékenységével kapcsolatos költségek a megbízó jelölő szervezetet terhelik.

Fontos megjegyezni, hogy a nemzetiségi SZSZB-be – tekintettel arra, hogy nincs lehetőség delegálásra – szükséges 5 választott tagot (további póttaggal) kijelölni, mivel a mozgóurna kivételét és a működéshez, határozatképességhez szükséges 3 tag jelenlétét egyidejűleg csak így lehet biztosítani!

4.1.2. A HVB

A HVB feladatai az időközi települési nemzetiségi önkormányzati választáson:

- kitzúzi az időközi települési nemzetiségi önkormányzati választást, egyidejűleg megállapítja a megválasztható képviselők számát, valamint a szükséges ajánlások számát,
- dönt a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről,
- dönt a települési nemzetiségi önkormányzati jelöltek nyilvántartásba vételéről,
- jóváhagyja a települési nemzetiségi önkormányzati választás szavazólapjának adattartalmát,
- dönt a települési nemzetiségi önkormányzati választással kapcsolatos kifogásról,
- megállapítja és közzéteszi a települési nemzetiségi önkormányzati választás eredményét.

4.2. Választási irodák

4.2.1. Választási irodák feladatai

A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek tájékoztatásával, a választási adatok kezelésével és a választás technikai feltételeinek biztosításával összefüggő feladatokat ellátó választási szervek.

A választási irodák

- ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat.
- gondoskodnak a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatásáról, választási információs szolgálatot működtetnek,
- a választás kitűzése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban a közérdekű és a közérdekből nyilvános - választással kapcsolatos - adatok megismerése iránti igénynek az általános 15 napos határidővel szemben haladéktalanul, legfeljebb 5 munkanapon belül tesznek eleget,
- ellátják a választási bizottságok titkársági feladatait, döntésre előkészítik a választási bizottságok hatáskörébe tartozó ügyeket,
- biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit,
- megszervezik a választási szervek tagjainak oktatását,
- gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, illetőleg megsemmisítéséről,
- az adatvédelem és az informatikai biztonság követelményeinek biztosításával, feladatkörükben eljárva működtetik a választás előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges választási információs rendszereket,

- technikai háttér biztosításával segítséget nyújtanak a szavazatok összesítéséhez, a választás eredményének megállapításához.

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán a következő választási irodák működnek:

- HVI,
- TVI/FVI,
- NVI.

4.2.2. A helyi választási iroda

Minden településen önálló HVI működik. Közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeken a HVI feladatait közös HVI látja el. A közös HVI vezetője a közös önkormányzati hivatal jegyzője.

A HVI vezetője:

- a HVI tagjai közül kinevezi a helyettesét,
- megbízza a HVI további tagjait,
- kiveszi az esküt/fogadalmat a HVI tagjaitól,
- kizáró ok felmerülése esetén felmenti a HVI tagját.

4.2.3. A területi választási iroda

Minden megyében és a fővárosban területi választási iroda működik.

A TVI vezetője a megyei önkormányzat jegyzője, illetve a fővárosi önkormányzat főjegyzője.

A TVI vezetője:

- a TVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- kinevezi a HVI vezetőjét, amennyiben a települési jegyzői tisztség betöltetlen,
- kiveszi az esküt a HVI vezetőjétől,
- a HVI vezetője részére a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat,
- közreműködik a megyében működő választási irodák szakmai tevékenységének irányításában,
- a jogszabályból fakadó hivatali kötelezettségének eleget nem tevő, és ezzel a választások törvényes lebonyolítását veszélyeztető HVI vezetője helyett – az NVI elnökével egyetértésben – más választási irodát bíz meg a választási feladatok vagy azok egy részének ellátásával.

4.2.4. A Nemzeti Választási Iroda

Az NVI autonóm államigazgatási szerv, független, csak a törvénynek van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, a feladatát más szervektől elkülönülten, befolyásolástól mentesen látja el.

Az NVI elnöke:

- felmenti a választási iroda vezetőjét kizárási ok felmerülése esetén, egyben kinevezi az iroda új vezetőjét,
- irányítja a választási irodák szakmai tevékenységét, ennek keretében közvetlen utasítást adhat a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban valamennyi választási iroda vezetője részére,
- a választási feladatok végrehajtása körében utasítást adhat a választások lebonyolításában részt vevő egyéb szervek vezetői részére is,
- a feladatai nem vagy nem megfelelő módon történő végrehajtása esetén a választási iroda vezetőjét megillető díj mértékét csökkentheti, végső esetben annak kifizetésétől eltekinthet.

Az NVI további feladatai:

- az NVI a választási irodák fenti feladatain túl gondoskodik a központi névjegyzék vezetéséről, valamint az informatikai rendszer kialakításáról és biztonságos működtetéséről,
- ellátja a választás logisztikai és pénzügyi lebonyolításával összefüggő központi feladatokat; lefolytatja a választás lebonyolításához szükséges közbeszerzési eljárásokat; gondoskodik a választás lebonyolításához szükséges központi nyomtatványok előállításáról és szállításáról,
- működteti a választások hivatalos honlapját, melyen folyamatosan, legalább napi frissítéssel közzéteszi a névjegyzékekkel, a szavazással és a választás eredményével összefüggő közérdekű adatokat,
- együttműködik más államok választási szerveivel, nyilvántartásba veszi a nemzetközi megfigyelőket.

4.2.5. A választási irodákra vonatkozó általános szabályok

Valamennyi választási bizottság munkáját választási iroda segíti, az SZSZB mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki a HVI tagja.

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője a választási iroda feladatainak végrehajtásához szükséges számban, határozatlan időre bízza meg, mely megbízás indokolás nélkül visszavonható. A választási iroda tagjairól nyilvántartást szükséges vezetni.

A választási iroda tagjának közszolgálati tisztviselő és közalkalmazott bízható meg.

A választási irodának nem lehet tagja a képviselő, az alpolgármester, a választási bizottság tagja, a jelölt, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója.

A választási iroda vezetője a vele szemben felmerülő kizárási okot haladéktalanul köteles bejelenteni az NVI elnökének.

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okot a választási iroda vezetőjével köteles haladéktalanul közölni, aki őt felmenti.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt, a választási iroda tagja a megbízó választási iroda vezetője előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz.

A felettes választási iroda vezetőjén kívül más személy vagy testület a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének nem adhat utasítást.

A választási iroda tagja számára a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására csak a választási iroda vezetője adhat utasítást.

A választási bizottság elnöke a bizottság mellett működő választási iroda vezetőjének a bizottság titkársági feladatainak ellátása körében utasítást adhat.

A választási iroda tagjait a 23/2018. (VIII. 30.) IM rendeletben megállapított mértékű díjazás illeti meg.

5.1. A szavazóköri névjegyzék létrehozása

Az állandó, folyamatosan aktualizált központi névjegyzékben minden választópolgár szerepel, aki bármelyik választástípusban választójoggal rendelkezik. Emellett még 18 év alatti, a választójogra csak várománnyal rendelkező polgárok is vannak a központi névjegyzékben. A választás kitűzését követően azonban már olyan névjegyzékre van szükség, amely csak a kitűzött választáson aktív választójoggal rendelkező választópolgárok adatait tartalmazza.

Egy-egy **időközi választás kitűzését követően** ezért a központi névjegyzék alapján az NVI elkészíti a szavazóköri névjegyzéket, amelyben már csak az **adott választáson szavazati joggal rendelkező** választópolgárok szerepelnek.

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán az a személy rendelkezik szavazati joggal, aki az adott nemzetiség regisztrált választópolgára. A **regisztrált** választópolgár azon a településen szavazhat, ahol **lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik**, és a **helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2019. évi általános választásán vagy azt követő** időközi választásán **legutóbb**

- **ugyanezen településen** a szavazóköri névjegyzékben szerepelt, vagy
- **más településen szerepelt ugyan a szavazóköri névjegyzékben, de azon a településen már nincs sem lakóhelye, sem tartózkodási helye**, vagy
- **sehol sem szerepelt** a szavazóköri névjegyzékben.

Már a szavazóköri névjegyzék összeállításától kezdve, azaz az időközi választás kitűzését követő naptól szerepelnie kell a szavazóköri névjegyzékben azoknak a – szavazókörben lakcímmel rendelkező – regisztrált kiskorú polgároknak is, akik legkésőbb a szavazás napján a 18. életévük betöltésével választójogosulttá válnak. Ők is megkapják az értesítőt, de csak azok ajánlhatnak, akik az ajánlásgyűjtés befejezéséig nagykorúvá válnak.

A szavazóköri névjegyzék megtekintésére az informatikai rendszer lehetőséget nyújt (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés menü – Nemzetiségi szavazóköri névjegyzék megtekintés menüpont). Az NVI a szavazóköri névjegyzék elektronikus változatának elérését az NVR-ben a HVI részére a választás eredményének jogerőre emelkedését követő 15 nap elteltével megszünteti, a szavazókörben használt kinyomtatott példányt pedig a HVI a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon **megsemmisíti**.

5.2. Az értesítő

5.2.1. Az értesítő tartalma

A választás kitűzéséről, a szavazás napjáról és helyéről értesítővel kell tájékoztatni a nemzetiség szavazóköri névjegyzékében szereplő választópolgárokat.

Az értesítő a választópolgár személyes adatai közül csak a nevét, születési nevét (ha az eltér a viselt nevétől), születési idejét és a lakcímét, valamint nemzetiségét tartalmazza.

Az értesítő a választópolgár szavazati jogának gyakorlásával kapcsolatos alapvető információkat is tartalmazza.

5.2.2. Az értesítő megküldése

Azoknak a választópolgároknak, akik a szavazás napját megelőző **hatvanhetedik napon** a nemzetiség szavazóköri névjegyzékében szerepelnek, az NVI küldi meg az értesítőt, úgy, hogy az a szavazást megelőző ötvenegyedik napig megérkezzen a választópolgárhoz.

Ha a választópolgár a központi névjegyzék adatai szerint a szavazás napját megelőző hatvannyolcadik napig Braille-írással készült értesítő vagy könnyített formában megírt tájékoztató megküldését kérte, számára az NVI a speciális értesítőt küldi meg.

Azt, aki a szavazás napját megelőző **hatvanhetedik napot követően** kerül felvételre a szavazóköri névjegyzékbe, a felvételekor – ha jelen van, az értesítő átadásával, egyébként megküldésével – a **HVI** tájékoztatja a névjegyzékbe vételéről (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Értesítő/Határozat nyomtatás menüpont). A menüpont a központilag postázott értesítők kézbesítését követően, a választás napját megelőző ötvenedik naptól elérhető az NVR-ben.

Az a választópolgár, aki – annak ellenére, hogy szerepel a szavazóköri névjegyzékben – nem kapja meg az értesítőt, vagy azt elveszíti, a HVI-től új értesítőt igényelhet.

5.3. A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése

5.3.1. A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése

Annak érdekében, hogy a szavazóköri névjegyzék mindig naprakész legyen, az **NVR** a központi névjegyzékben bekövetkezett minden változást (pl. lakcímváltozás, névváltozás, választójog elvesztése vagy megszerzése) átvezet a szavazóköri névjegyzékre.

Ha a központi névjegyzékben szereplő választópolgár a szavazást megelőző 16. napig kéri **nemzetiségi regisztrációját** vagy a szavazást megelőző 2. napig annak **törlését**, a lakcíme szerint illetékes HVI a kérelmet a beérkezése napján az NVR-ben elbírálja. A nemzetiségi regisztráció, illetve annak törlése ezt követően a szavazóköri névjegyzéken is átvezetésre kerül.

5.3.2. A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre

5.3.2.1. Mozgóurna igénylése

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** miatt nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, hogy ott adja le a szavazatát, mozgóurnát kérhet. Egyéb indokok (például munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgóurna igénylésére.

A HVI a mozgóurnát igénylő választópolgárokról az informatikai rendszerben **külön jegyzéket** (a „Mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke”) készít.

A mozgóurnát a választópolgár a település területén lévő címre kérheti (ha azonban a településen több – eltérő területet lefedő – nemzetiségi szavazókör van, a mozgóurnát csak azon **szavazókörön belüli címre** lehet kérni, amelynek névjegyzékében a választópolgár szerepel).

5.3.2.2. A mozgóurna iránti kérelem benyújtása

A kérelmet a **szavazást megelőző hatvanhatodik naptól, a szavazás napján 12.00 óráig** lehet benyújtani. A korábban benyújtott kérelem esetén a HVI a kérelmet csak a -66. napon bírálja el, és a kérelem korai beérkezését nem tekinti elutasítási oknak.

A mozgóurna iránti kérelmet a HVI-hez:

- levélben vagy elektronikus azonosítás nélkül elektronikus úton legkésőbb a szavazást megelőző negyedik nap 16.00 óráig,
- személyesen vagy elektronikus azonosítással elektronikus úton a szavazást megelőző második nap 16.00 óráig,
- a szavazást megelőző 2. napon 16.00 órát követően elektronikus azonosítással elektronikus úton a szavazás napján 12.00 óráig, illetve
- a szavazatszámiláló bizottsághoz meghatalmazott útján vagy levélben (meghatalmazással nem rendelkező személy általi kézbesítéssel) a szavazás napján, legkésőbb 12.00 óráig

lehet benyújtani.

A mozgóurna iránti kérelem visszavonása a szavazást megelőző második napon 16 óráig nyújtható be.

5.3.2.3. A mozgóurna iránti kérelem adattartalma

A kérelemnek **tartalmaznia kell** azokat a személyes adatokat, amelyek alapján a választási iroda meggyőződhet arról, hogy a kérelem valóban a kérelmezőtől származik. E személyes adatok a következők:

- a választópolgár **neve**,
- a választópolgár **születési neve**,
- a választópolgár **születési helye**,
- a választópolgár **személyi azonosítója**.

Az online ügyfélkapus azonosítással benyújtott kérelem a választópolgár nevét és személyi azonosítóját tartalmazza.

A fentiekén kívül a mozgóurna igénylésének tartalmaznia kell az igénylés **okát**, valamint azt a **címet**, ahova a mozgóurna kivitelét kéri a választópolgár, ha nem a lakcímén tartózkodik.

A kérelem elbírálására illetékes választási iroda a kérelem tárgyában hozott döntését megküldi a kérelmező számára. A kérelemben ezért **megadható** egy értesítési cím (e-mail, telefax, postai cím) amelyre a HVI – a kérelmező lakcímeire kiküldött értesítés mellett – értesítést küld a kérelem elbírálásának eredményéről.

5.3.2.4. A mozgóurna iránti kérelem elbírálása

A mozgóurna iránti kérelmet a HVI ügyintézője az NVR-ben az alkalmazás támogatásával kezeli. (NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempekor – Kérelemkezelés modul – Kérelemkezelés menü és menüpont)

A **személyesen, meghatalmazott útján** vagy **levélben** benyújtott kérelmet a HVI ügyintézője a **Kérelemkezelés menü – Kérelemkezelés** menüpont **Rögzítés** funkcióban rögzíti, majd azonosítja és bírálja el. Ha a kérelem feldolgozása megszakad, a rögzített kérelem feldolgozását a **Feldolgozás** funkcióban a **Karbantartás** fülön, az azonosított kérelmet pedig a **Feldolgozás** funkcióban az **Elbírálás** fülön lehet folytatni.

A **választások hivatalos honlapján** ügyfélkapus azonosítással vagy anélkül benyújtott kérelmek a **Kérelemkezelés** menü **Kérelemkezelés** menüpont indításakor a képernyőn **Rögzített** státusszal automatikusan megjelennek, s ezt követően a HVI ügyintézője a **Feldolgozás** funkcióban azonosítja a kérelmezőt és bírálja el a kérelmet. Ha a kérelem feldolgozása az azonosítást követően megszakad, a feldolgozást a **Feldolgozás** funkcióban az **Elbírálás** fülön lehet folytatni.

a) A kérelmező azonosítása

A kérelem **személyes** benyújtása esetén a HVI ügyintézője a kérelmező iratai alapján ellenőrzi a kérelmező személyazonosságát, és a kérelemben feltüntetett adatokat összeveti a névjegyzék adataival. Ha eltérést tapasztal, lehetőség van a kérelem adatainak javítására, kiegészítésére.

A **nem személyesen** benyújtott kérelem esetén is alapvető fontosságú, hogy a választási iroda meggyőződjön arról, hogy a kérelmet valóban az nyújtotta be, akire az vonatkozik!

A kérelemnek csak akkor adhat helyt a HVI, ha a választópolgárnak a kérelemben szereplő adatai **megegyeznek** a nyilvántartásban szereplő adatokkal.

Nem elutasítási ok azonban, ha a kérelemben

- feltüntetett bármely adatban ékezethiba, írásmódbeli eltérés szerepel,
- a kérelmező több utóneve közül csak az egyik szerepel,
- „dr.” megjelölés a névjegyzéktől eltérően szerepel vagy nem szerepel, ifj., id., özv. vagy más előtag szerepel,
- nem szerepel a születési név, amennyiben az megegyezik a viselt névvel,
- a név vagy születési hely idegen nyelvű megjelölése szerepel,
- a születési hely nem betűhelyesen szerepel, de tartalmilag egyezik a névjegyzéki adattal (így pl. Bácsalmás helyett a Bácsalmás megjelölést is el kell fogadni),
- a születési hely nem tartalmazza a városi kerületet.

b) A kérelem elbírálásának határideje

A 16 óráig beérkező **kérelmet** a **beérkezése napján** kell elbírálni.

A **16 órát követően**, illetőleg a **nem munkanapon** beérkező kérelmet a **következő munkanapon** kell elbírálni.

c) A választási iroda és az SZSZB döntése

A HVI a kérelem **elutasításáról az NVR-ből kinyomtatott határozatot** hoz.

Ha a HVI a **kérelemnek helyt ad, az NVR-ből** nem határozatot, hanem egyéb **döntést nyomtat**.

Az **SZSZB** a mozgóurna iránti kérelem elutasításáról **jegyzőkönyvi döntést hoz**, a kérelem elfogadása esetén pedig – a kinyomtatott szavazókori névjegyzékből történő törléssel egyidejűleg – felveszi a polgárt a mozgóurnát igénylők jegyzékébe.

Az SZSZB-hez benyújtott kérelem az NVR-ben nem kerül feldolgozásra.

5.3.2.5. A kérelmező értesítése

A HVI döntéséről (legyen az elutasító vagy a kérelemnek helyt adó) értesíteni kell a kérelmezőt.

Ha a kérelmező jelen van, a HVI a határozatot vagy az írásba foglalt egyéb döntést/értesítőt **átadja** részére.

A kérelmező számára – ha nincs jelen – a döntést/értesítőt az alábbi módon kell megküldeni:

- a **lakcímére** minden esetben meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben megadja **e-mail** címét vagy **telefax** számát, a döntést/értesítőt a megadott e-mail címre vagy telefax számra is meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben egy **postacím**et adott meg értesítési címként, a döntést/értesítőt a megadott postacímre is meg kell küldeni.

A döntést/értesítőt legkésőbb a meghozatalát követő napon, magyarországi címre **tértivevényes** küldeményként kell postázni. Az irat nyomom követhetősége érdekében az átadással vagy postázással kapcsolatos adatok az NVR-ben rögzíthetők. *(NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempepor – Kérelemkezelés modul – Kérelemkezelés menü és menüpont – Feldolgozás funkció – Iratkezelés fül)*

5.3.2.6. Átjelentkezés

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán átjelentkezésre nincs lehetőség!

5.4. A szavazókori névjegyzék lezárása és kinyomtatása

5.4.1. **A szavazókori névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása**

A szavazást megelőző második napon 16 órát követően a még el nem bírált kérelmeket a HVI haladéktalanul elbírálja, a változások átvezetése megtörténik a névjegyzékeken. A 16.00 óráig benyújtott kérelmek feldolgozásának befejezését a HVI az NVR-ben **zárással** jelzi. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempepor – Szavazókori névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Névjegyzék zárás menüpont)*

Ezután az SZL-ben és a NESZA-ban bekövetkezett változásokat az NVI átvezeti a központi névjegyzéken és a szavazókori névjegyzéken is.

E változások átvezetése után az **NVI** a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét **lezárja**, ezt követően azokba választópolgárt felvenni és azokból törölni már nem lehet. Ez alól két kivétel van:

- Az SZSZB a szavazás napján a szavazóköri névjegyzékből a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe átteszi a nála mozgóurnát igénylő választópolgárokat.
- Előfordulhat, hogy a bíróság jogorvoslati eljárás keretében a szavazóköri névjegyzék lezárását, illetve kinyomtatását követően vesz fel valakit a névjegyzékbe. Ebben az esetben a bíróság ítéletét az elektronikusan vezetett névjegyzék megnyitásával, módosításával, ismételt lezárásával és ismételt kinyomtatásával lehet érvényesíteni.

5.4.2. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása

A zárást követően az addig kizárólag elektronikus úton vezetett, lezárt szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét a **HVI kinyomtatja**. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Választásnapj névjegyzék nyomtatás menüpont)*

A HVI vezetője a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét az utolsó oldalon aláírásával és bélyegzőlenyomattal **hitelesíti**. A hitelesítés megtörténtét a HVI az NVR-ben jelzi. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Névjegyzék hitelesítés visszaigazolás menüpont)*

A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken már nem szerepelnek azok, akiket a HVI felvett a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe.

Azt, aki az SZSZB-től kér mozgóurnát, az SZSZB törli a szavazóköri névjegyzékből (áthúzza az adatait), és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe.

A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke gyakorlatilag együtt alkotja a szavazókörben (a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával) szavazásra jogosult választópolgárok nyilvántartását. Ezekkel az intézkedésekkel biztosítható, hogy egy választópolgár csak egyszer szavazhasson.

5.5. A névjegyzék nyilvánossága

5.5.1. A központi névjegyzék nyilvánossága

Az információs önrendelkezési jog keretében bárki jogosult információt kérni arról, hogy szerepel-e a központi névjegyzékben, a nyilvántartott adataiba betekinhet, továbbá azokról másolatot kérhet. A betekintés jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező polgár a **lakcíme szerinti HVI-ben**, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár az NVI-ben gyakorolhatja. A többi választópolgár központi névjegyzéki adataiba történő betekintésre nincs lehetőség. *(NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempesor – Központi névjegyzék modul – Névjegyzék lekérdezés menü – Magyarországi lakcímmel rendelkezők menüpont)*

5.5.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága

A választások törvényességének egyik alapvető garanciája, hogy bárki meggyőződhet arról, hogy kik azok, akik a szavazáson részvétellel jogosultak. Ennek módja, hogy a választás kitűzésétől a névjegyzék lezárásáig a **HVI-ben bárki** megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékeinek adatait. A választópolgárok személyes adatainak védelme érdekében a megtekintés lehetősége csak a választópolgárok nevére és lakcímére terjed ki, a többi személyes adat megismerésére nincs mód. A betekintés lehetősége nem terjed ki a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékére, hiszen a nyilvánossághoz fűződő érdek már nem foglalja magában annak megismerését, hogy ki korlátozott a mozgásában.

A szavazóköri névjegyzéket a HVI csak a szavazást közvetlenül megelőző napokban nyomtatja ki, így a megtekintés nem az ügyfélszolgálaton kifüggesztett lista segítségével, hanem az informatikai rendszerben, monitoron történik. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés menü – Nemzetiségi szavazóköri névjegyzék megtekintés menüpont)*

A szavazóköri névjegyzék adatainak megtekintése nem terjed ki arra, hogy a személyes adatokról (a választópolgárok neve és lakcíme) a betekintő másolatot vagy feljegyzést készítsen.

Az információs önrendelkezési jog keretében természetesen minden választópolgár jogosult arra, hogy **teljes körűen** megismerje a szavazóköri névjegyzékben **róla nyilvántartott** adatokat. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés menü – Választópolgár adatai a névjegyzéken)*

6. A JELÖLTAJÁNLÁSSAL, JELÖLTEK, JELÖLŐ SZERVEZETEK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

6.1. A jelölő szervezet bejelentése

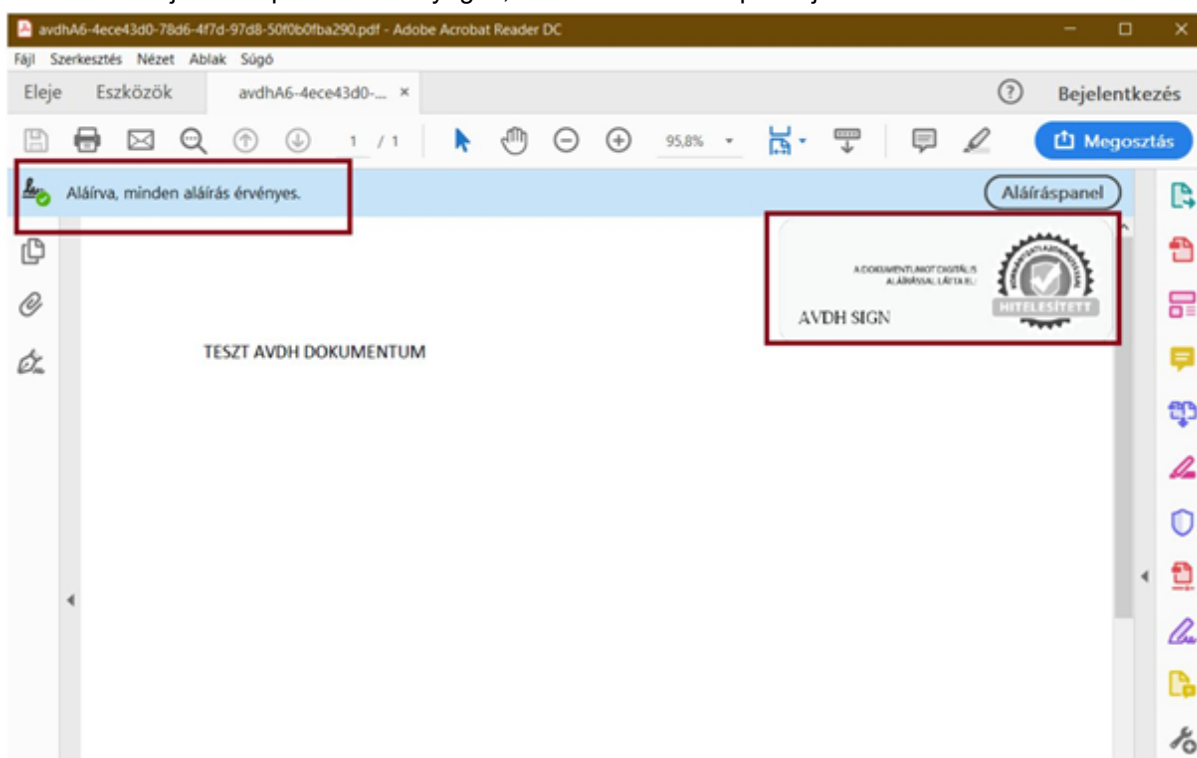
6.1.1. A szervezet bejelentése

Az időközi választáson jelöltet csak a HVB által nyilvántartásba vett nemzetiségi szervezet (a párt és a szakszervezet kivételével – a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő – olyan egyesület, amelynek alapszabályában rögzített célja a Njtv. szerinti, konkrétan megjelölt nemzetiség képviselése) állíthat. Egy nemzetiségi szervezet csak egy nemzetiséget képviselhet.

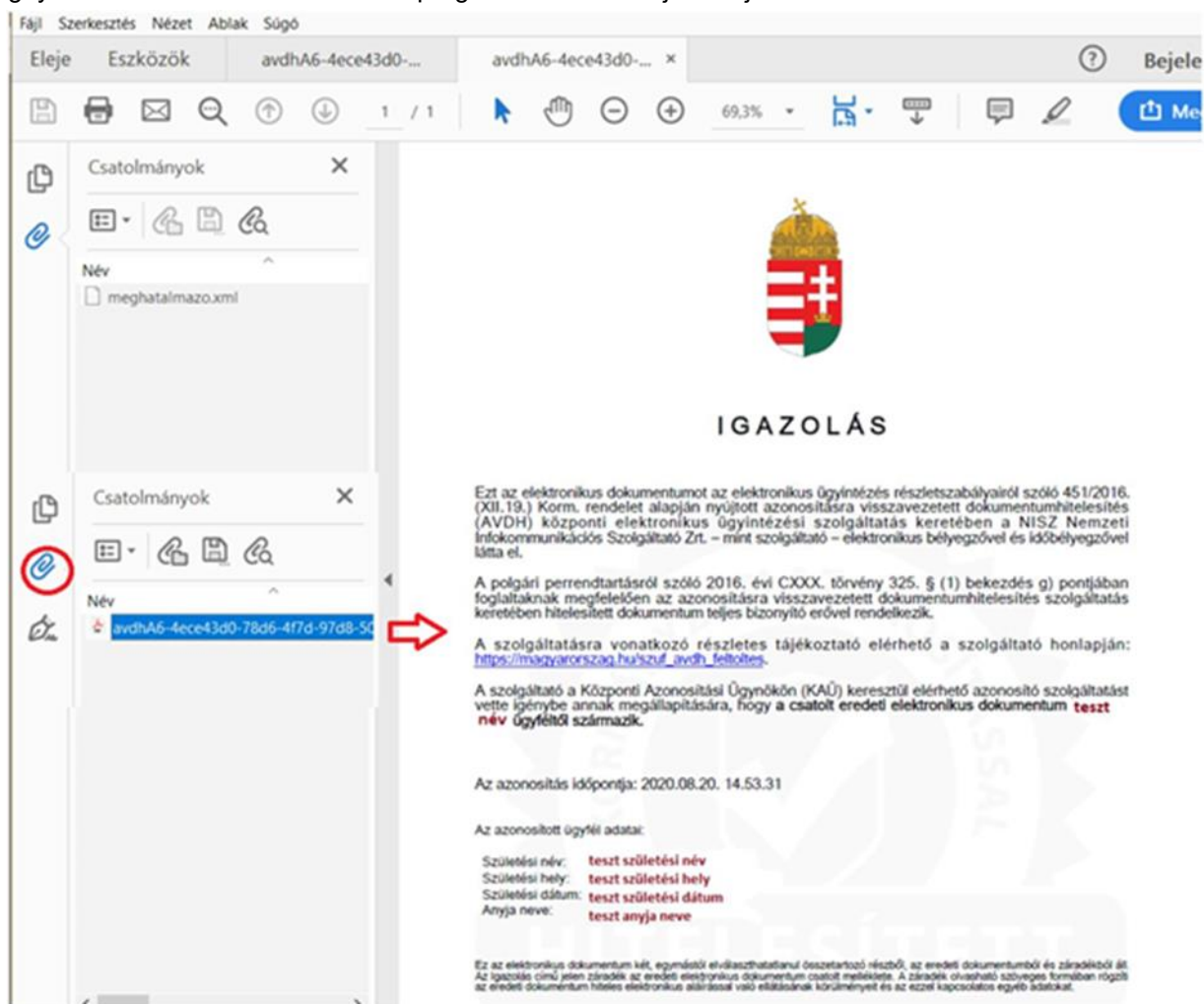
A választáson indulni kívánó nemzetiségi szervezeteknek az időközi választás kitűzését követően kérniük kell nyilvántartásba vételüket a HVB-nél. A közös jelöltet állító jelölő szervezeteknek külön-külön kell nyilvántartásba vetetni magukat. A jelölő szervezet bejelentésére az általános választásokhoz hasonlóan a **P4** jelű formanyomtatvány áll rendelkezésre. A későbbiekben az adatváltozásokat szintén ezen a nyomtatványon kell bejelenteni.

A bejelentéshez nem kell csatolni a szervezetnek a civil szervezetek bírósági nyilvántartásából kiállított kivonatát és alapszabályát, azt a HVI hivatalból szerzi be.

A jelölő szervezetet a képviselőre jogosult személy jelentheti be, vagyis az, aki a civil szervezetek bírósági nyilvántartása szerint a szervezet törvényes képviselője. E személynek (együttes aláírási jog esetén személyeknek) kell tehát saját kezű aláírásával ellátnia a **P4** jelű formanyomtatványt. A nyomtatványt bárki leadhatja a választási irodában, az átadáshoz meghatalmazás nem szükséges. A bejelentésre a nyomtatványnak a HVI-hez személyesen vagy postai úton történő eljuttatását jelenti, amely történhet személyesen vagy postai úton való megküldéssel. A Nemzeti Választási Bizottság az előzőeken túl már a 2019-es választások óta elfogadja azokat az elektronikus úton benyújtott nyomtatványokat is, amelyeket a szervezet törvényes képviselője általános célú elektronikus kérelem űrlap (e-Papír) szolgáltatáson keresztül, minősített elektronikus aláírással, fokozott biztonságú elektronikus aláírással látott el vagy azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítési szolgáltatással hitelesítve (AVDH) küldött meg. Az AVDH-val hitelesített dokumentum minden olyan adatot tartalmaz, amely igazolja annak hitelességét és hitelesítőjét. A hitelesítést a rajta szereplő AVDH bélyegző, valamint az aláíráspanel jelzi:

A hitelesítő személyes adatai a dokumentum csatolmányában érhető el, amely a hitelesítő 4T adatait tartalmazza (név, születési név, anyja neve, születési hely, születési idő). Fontos, hogy ezt minden esetben ellenőrizni kell, és az így benyújtott P nyomtatvány akkor fogadható el, ha azt a szervezet bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselője hitelesítette és tartalmazza a 4T adatait. Az AVDH-val hitelesített dokumentum megnyitásához az Adoba Acrobat DC program használatát javasoljuk.

(forrás: Részletes AVDH használati útmutató – BMT KTH)

6.1.2. A szervezet adatainak ellenőrzése

A HVI a bejelentett szervezet létezését és adatainak hitelességét a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában ellenőrzi. Az adatok döntő többsége ellenőrizhető a civil szervezetek elektronikusan elérhető névjegyzékében (<https://birosag.hu/civil-szervezetek-nevjegyzeke>), azonban a nyilvántartás a bejegyzés jogerőre emelkedésének időpontját általában nem tartalmazza, így ezzel kapcsolatban elektronikus úton megkereséssel kell élni a szervezetet nyilvántartásba vevő törvényszék felé a kijelölt bírósági kapcsolattartó útján. A bírósági kapcsolattartók neve és rövid utas elérhetőségei megtalálhatók a **VÁKIR Tudástár Tájékoztatók -> Egyéb** menüpontjában. Ebben a megkeresésben a törvényszéktől kérni kell a szervezet hatályos és a választás évét megelőző három éven belüli alapszabályainak megküldését.

A **P4** jelű formanyomtatványon fel kell tüntetni a szervezet hivatalos nevét, amely minden esetben kizárólag a szervezetnek a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában jogerősen szereplő neve lehet. A formanyomtatványon meg kell adni a szervezet rövidített nevét is.

A Ve. szerint a jelölő szervezet rövidített neve a civil szervezetek nyilvántartásában szereplő név, ennek hiányában a bejelentéskor megjelölt egyéb rövidített név. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 2015. január 1-jétől hatályos rendelkezései szerint a civil és egyéb cégeknek nem minősülő szervezetek nyilvántartása szükség szerint valamennyi szervezet esetében tartalmazza a szervezetek rövidített nevét.

A Nemzeti Választási Bizottság következetesen alkalmazott és a Kúria által is megerősített joggyakorlata alapján, ha a szervezetnek nincs bejegyzett rövidített neve, a jelölő szervezet a választási eljárásban olyan rövidített nevet használhat, amely nyelvtani kapcsolatban van a szervezetnek a civil szervezetek nyilvántartásában szereplő teljes nevével, vagy adott esetben az egyértelmű logikai kapcsolatot mutat a szervezet létesítő okiratában foglalt és a bírósági nyilvántartásban is szereplő céljával. (Kapcsolódó NVB és kúriai döntések: 40/2014., 43/2014., 846/2014., 1006/2014. NVB határozat, Kvk. II.37.110/2014/2.)

A HVB a nyilvántartásba vételi eljárás során ellenőrzi azt is, hogy a szervezetnek az alapszabályban rögzített célja-e az érintett nemzetiség képviselése és ez a választását évét megelőző 3 éve folyamatosan szerepel-e az alapszabályban. Az NVB a nemzetiségi szervezetek esetében a nyilvántartásba vételt akadályozó tényezőnek tekintette és a nyilvántartásba vételt visszautasította, ha úgy találta, hogy az alapszabályban foglalt célok nem elsődlegesen valamely Njtv. szerinti nemzetiség képviselésére vonatkoznak. (Kapcsolódó NVB és Kúriai döntések: 1291/2014. NVB határozat-Kvk.II.37.906/2014/4. számú végzés, 1285/2014. NVB határozat; 1283/2014. NVB határozat; 1273/2014. NVB határozat; 1269/2014. NVB határozat; 1255/2014. NVB határozat).

6.1.3. A jelölő szervezet emblémája

A bejelentéssel egyidejűleg a **P4** jelű formanyomtatványhoz csatolni kell az emblémát is, amennyiben a kéri annak feltüntetését a szavazólapon. A formátumra és a felbontásra vonatkozó adatokat a P4 jelű nyomtatvány tartalmazza.

Az emblémával kapcsolatban fontos figyelemmel lenni arra, hogy Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 5. §-ának (1) bekezdése szerint jelölő szervezet jelképeként vagy annak részeként Magyarország címere és annak elkülöníthető részei, a címerpajzs és a Szent Korona nem használható. (Kapcsolódó NVB döntés: 48/2014. NVB határozat) Emellett az egyes települések címerének, jelképének használata során be kell tartani a vonatkozó önkormányzati rendelet előírásait.

A jelölő szervezet kérheti, hogy a szavazólap a nevét és a rövidített nevét a nemzetiség nyelvén is tartalmazza. Ebben az esetben a szervezet bejelentésekor csatolni kell a jelölő szervezet nemzetiségi nevét és annak rövidítését nyomtatott nagybetűvel tartalmazó MS Word fájlt is.

Fontos, hogy az embléma és a rövidített név szavazólapon való feltüntetése csak akkor lehetséges, ha azokat a szervezet a bejelentésekor kéri, és az emblémát az bejelentéssel egyidejűleg csatolja. A bejelentést követően nincs mód sem a rövidített név, sem az embléma módosítására. [122/2022. NVB határozat, 108/2022. NVB határozat, 74/2022. NVB határozat]

6.1.4. Meghatalmazott bejelentése

A **P4** jelű formanyomtatványt kizárólag a szervezet bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselője írhatja alá, s emellett bármely más nyomtatványt is aláírhat és nyilatkozatot tehet a szervezet nevében.

A bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselő a **P4** jelű formanyomtatványon általános, a jelölő szervezettel kapcsolatos nyilatkozat megtételre jogosult képviselőt nevezhet meg.

A bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselő, valamint a **P4**-es formanyomtatványon megadott, nyilatkozattételre jogosult képviselő további meghatalmazottakat jelenthet be a szervezetet nyilvántartásba vevő HVB-nél. E meghatalmazottak jogosultsága korlátozható egyes eljárási cselekményekre (ajánlói igénylése, jelölt, lista bejelentése, megfigyelő bejelentése).

A bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselő(k), valamint a fentiek szerint bejelentett meghatalmazottak adatait a választási iroda a választások informatikai rendszerébe rögzíti, így e személyek – a személyazonosságuk igazolását követően – eljárhatnak a választási szerveknél.

Az informatikai rendszerben feltüntetett képviselők írásban (közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalva) továbbadhatják a meghatalmazást további képviselőknek.

6.1.5. Az adatok rögzítése az NVR-ben

A HVI a bejelentést követően az NVR-ben (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul - Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Jelölő szervezet bejelentése menüpont Felvitel funkcióban*) rögzíti a jelölő szervezet, valamint a meghatalmazottak (Jogosultak) adatait, továbbá feltölti az NVR-be az emblémát (*Embl.kép be*), illetve a nemzetiségi nevet tartalmazó (*Nemz.név be, N.rövnév be*) fájlokat.

6.2. Az ajánlás

Jelöltet ajánlani ajánlóíven lehet. Az ajánlói igénylésére az **A6** jelű formanyomtatvány áll rendelkezésre.

Az ajánlóívet a jelölő szervezet a HVI-től igényelheti, az igénylést az ajánlói igénylőlap alapján a HVI az NVR-ben rögzíti (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóiévek kezelése menü – Ajánlóiévek igénylése, elkészítése (A4,A5,A6,A7) menüpont - Felvitel*).

Az ajánlói igénylésekor kell nyilatkoznia a jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak arról, hogy a nevét milyen módon kívánja szerepeltetni az ajánlóíven, a szavazólapon és az internetes tájékoztatásban.

Az igénylőlapról a HVI rögzíti a választás, a nemzetiségi jelölő szervezet(ek) és a jelöltként indulni szándékozó választópolgár adatait, valamint az éppen igényelt ajánlóiévek (*Jelenleg igényelt*) számát. Közös jelölt esetén a közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezetet meg kell adni a jelölő szervezetek által a nyomtatványon feltüntetett sorrendben.

Az NVR az ajánlóív igénylőlap rögzítését követően ellenőrzi a jelölt, a jelölő szervezet(ek) és az igénylés adatait, illetve elvégzi a jogszabályban előírt összeférhetetlenségi vizsgálatokat (pl.: egy nemzetiségi szervezet csak egy nemzetiséget képviselhet, egy személy csak egy települési, egy területi és egy országos önkormányzati jelölést fogadhat el). Az ívek nyomtatására csak akkor kerülhet sor, ha az igénylés megfelel a jogszabályi feltételeknek és az ellenőrzés során hibátlannak minősült.

Az igényelt számú ajánlóívet a HVI az NVR-ből nyomtatja ki *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempekor – Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése menü – Ajánlóívek igénylése, elkészítése (A4,A5,A6,A7) menüpont – Ív nyomtatás)*. Az NVR minden ajánlóívre egyedi sorszámot és annak megfelelő vonalkódot nyomtat. Az íven szerepel ezen kívül a jelöltként indulni szándékozó választópolgár neve, a jelölőszervezet neve és a választásfajta megnevezése. Közös jelölt esetén az ajánlóíven a közös jelöltet állító valamennyi jelölőszervezet neve feltüntetésre kerül. Az ajánlóívek **átadásának napján 2 példányban Átadás-átvételi jegyzőkönyvet** kell nyomtatni az NVR-ből, amely tartalmazza a kiadott ajánlóívek sorszámát és darabszámát, valamint az ajánlóívek leadásával kapcsolatos tájékoztatást *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempekor – Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése menü – Ajánlóívek igénylése, elkészítése (A4,A5,A6,A7) menüpont – Ív kiadás jkv.)*.

A HVI az igénylést követően az NVR-ben elkészíti és haladéktalanul, de **legkorábban a szavazást megelőző 50. napon** az átadás-átvételi bizonylattal együtt átadja az igénylő részére az általa megjelölt mennyiségű ajánlóívet. A HVI-nek az ajánlóíveket nem kell hitelesítő bélyegzőlenyomattal ellátnia. Az NVR a jegyzőkönyv kinyomtatásának napját rögzíti az ajánlóívek átadásának napjaként.

A jogszabályi előírások szerint **az ajánló választójogát az ajánlóív átadásának és leadásának napja közötti intervallumban kell vizsgálni** az ajánlások ellenőrzése során. Emiatt, ha az ajánlóívek átadására valamilyen okból nem kerülhet sor a jegyzőkönyv kinyomtatásának napján, a hibás átadási dátummal nyilvántartott ajánlóíveket technikailag törölni kell, és új íveket kell nyomtatni. A technikailag törölt ívek nem adhatók át, az NVR az azokon gyűjtött ajánlások ellenőrzését nem teszi lehetővé.

A HVI az ajánlóív átadásával egyidejűleg, ingyenesen átadja a jelölő szervezet számára a névjegyzékben a nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgárok nevét és lakcímét. Az adatszolgáltatás adatait kizárólag az ajánlások gyűjtése céljára lehet felhasználni. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempekor – Szavazóköri névjegyzék modul – Adatszolgáltatás menü – Nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás a jelöltajánláshoz (teljes) menüpont)*

A jelölő szervezet új igénylőlapon további ajánlóíveket is igényelhet. Ebben az esetben meg kell keresni a korábbi igénylés adatait *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempekor – Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése menü – Ajánlóívek igénylése, elkészítése (A4,A5,A6,A7) menüpont – Keresés)*, és a **Módosítás** funkciógomb megnyomása után be kell rögzíteni a pótlólag igényelt darabszámot a **Jelenleg igényelt** mezőbe. A pótlólag igényelt ajánlóívek nyomtatása – az **Igényelt ajánlóívek** mezőből az új sorszámintervallum kiválasztását követően – az előzőekben leírtak szerint történik.

Hivatalos ajánlóívnek csak a HVI által – a jogszabályokban előírt eljárási rendben – biztosított ajánlóív minősül. Az ajánlóívről kitöltetlen állapotban sem lehet másolatot készíteni.

Egy jelölő szervezet – külön-külön ajánlóíveken gyűjtött ajánlások alapján – több jelöltet is állíthat.

Az a választópolgár ajánlhat jelöltet, aki a településen a jelölt nemzetiségének megfelelő nemzetiségi választópolgárként szerepel a település szavazóköri névjegyzékében. A szavazóköri névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szerepelnek, akik a településen nemzetiségi választópolgárként vannak nyilvántartva a központi névjegyzékben.

Az ajánlóívre rá kell vezetni az ajánlást adó választópolgár

- nevét,
- személyi azonosítóját,
- magyarországi lakcímét,

Az ajánlás érvényességének és hitelességének elengedhetetlen feltétele a saját kezű aláírás. A többi adat az ajánló választópolgár jelenlétében másképp is rávezethető az ajánlóívre. A nevének saját kezű aláírására képtelen (pl. testi fogyatékos, vak, illetve gyengénlátó, írástudatlan) választópolgár az ajánlóívet a választási iroda vezetője, tagja, illetve bíróság vagy közjegyző előtt láthatja el kézjegyével. A választópolgár kézjegyét a választási iroda hivatalos személyként eljáró vezetője vagy tagja, illetőleg a bíróság vagy a közjegyző hitelesíti.

Az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő személy feltüntetési nevét, személyi azonosítóját vagy személyazonosító igazolványa, az útlevele vagy a vezetői engedélye számát és aláírását.

A választópolgár több jelöltet is ajánlhat, azonban egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat, a további ajánlásai érvénytelenek.

Az ajánlás nem vonható vissza.

Ajánlást a polgárok zaklatása nélkül a jelölő szervezet képviselője vagy a jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve annak képviselője – az alábbi kivételeken túl – bárhol gyűjthet.

Nem gyűjthető ajánlás:

- az ajánlást gyűjtő és az ajánló munkahelyén munkaidejében vagy munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben (miután a tilalom az ajánlást gyűjtő, illetve az ajánló választópolgár munkahelyén való aláírásgyűjtésre vonatkozik, így az érvényes a jelölő szervezetek által fenntartott vagy működtetett munkahelyekre is, amennyiben az ajánló vagy az ajánlást gyűjtő ott dolgozik, nem zárja ki azonban azt, hogy a jelölő szervezet a székházában az ajánlást gyűjtést megszervezze, például külön helyiségben biztosítsa az ajánlóív kitöltésének lehetőségét),
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön,
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében,
- közforgalom számára nyitva álló magánterületen, kivéve, ha a tulajdonos előzetesen, írásban hozzájárult az aláírásgyűjtéshez.

Az ajánlásért az ajánlást adó választópolgár részére előnyt adni vagy ígérni tilos. Az ajánlást adó választópolgár az ajánlásért nem kérhet előnyt, illetve nem fogadhat el előnyt vagy annak ígértét. Érvénytelen az az ajánlás, amelyet az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtöttek.

Kapcsolódó NVB iránymutatás: 1/2014. NVB iránymutatás.

6.3. A jelölt bejelentése

A jelöltet legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon 16 óráig kell bejelenteni a HVB-nél az **E3** nyomtatvány (Egyéni képviselőjelölt bejelentése) és az ajánlóívek egyidejű átadásával.

Fontos, hogy közös jelölt esetében a jelölő szervezetek sorrendje **eltérhet** az A4 és az E3 nyomtatványon, ez nem hiba. A HVI-nek a jelölő szervezeteket pontosan abban a sorrendben kell rögzítenie az NVR-ben, ahogyan az az E3 nyomtatványon szerepel.

(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Nemzetiségi önkormányzati jelöltek lekérdezése, karbantartása menüpont – Keresés – Felvitel). A jelölt státuszát az aktuális állapotnak megfelelően kell állítani az NVR-ben.

6.4. Bírság kiszabása az ajánlóívek átadására vonatkozó törvényi kötelezettség megszegése miatt

A jelöltet állítani szándékozó jelölő szervezet a rendelkezésére bocsátott összes ajánlóívet köteles átadni a HVI-nek legkésőbb a jelölt bejelentésére nyitva álló határidőig. E kötelezettség elmulasztása esetén a HVB hivatalból eljárva bírságot szab ki. A bírság összege minden le nem adott vagy határidő után visszahozott ajánlóív után ezer forint. Nem szabható ki bírság a legkésőbb a határidő elteltét követő napon leadott, ajánlást nem tartalmazó ajánlóív után.

Az ajánlóíveket bárki leadhatja, ahhoz külön meghatalmazás nem szükséges és nem kérhető. A HVI a leadott ajánlóívek sorszámaikat NVR-ben rögzíti (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése menü – Ajánlóívek leadása menüpont). A visszavett ajánlóívek sorszámainak bevitele után az Ív leadás jkv. funkciógomb segítségével készíthető el az Átadás-átvételi jegyzőkönyv, mely tartalmazza a jelölő szervezetnek átadott, az időben visszahozott, valamint a jelöltnél maradt vagy határidő után leadott ajánlóívek sorszámaikat.

A bírságot az ajánlóívek átadására vonatkozó határidő elteltét követő 8 napon belül kell kiszabni. Fontos, hogy az **NVR- Bírságmegállapítás** modulban a kiszabott bírság státuszát az aktuális állapotnak megfelelően kell beállítani, és a jogerőre emelkedést követően haladéktalanul jogerőssé kell állítani.

6.5. Az ajánlások ellenőrzése

Az ajánlásokat a HVI ellenőrzi. A HVB tagja csak a bizottság döntése alapján végezhet önállóan ellenőrzési feladatot, illetve tekinthet be a technikai nyilvántartásba.

A HVI-nek az ajánlásokat formai és tartalmi szempontból is ellenőriznie kell, ennek során

- meg kell vizsgálnia, hogy
 - az ajánlóív eredeti-e, (a másolt ajánlóíven szereplő ajánlás érvénytelen, függetlenül a másolás módjától),
 - az ajánlóív aláírásra került-e a gyűjtő személy által, és adatai a Ve. 126. § (2) bekezdésére is figyelemmel, egyezést mutatnak-e a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartás, az útiokmány-nyilvántartás, illetve a vezetőiengedély-nyilvántartás adataival,
 - az ajánlóíven a választópolgár valamennyi szükséges adata fel van-e tüntetve,
- el kell végeznie egyenként az ajánlások ellenőrzését az NVR segítségével (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlásellenőrzés menü – Ellenőrzés menüpont), melynek részeként megtörténik az **ajánló választópolgár azonosítása és választójogának**

megállapítása az ajánlóíven feltüntetett adatainak a központi és a szavazóköri névjegyzék adataival való összevetésével. Ennek során meg kell vizsgálni, hogy

- létezik-e választópolgár az adott személyi azonosítóval,
- az adott nemzetiség regisztrált választópolgára-e,
- egyeznek-e a választópolgár központi névjegyzékbeli adatai az ajánlóíven feltüntetett adataival, a választópolgár – az ajánlóív kiadása és leadása közötti időszak bármely napján – választójogosult volt-e a választókerületben,
- a választópolgár nem ajánlott-e egy jelöltet többször.

Az ajánlás tehát érvényes, ha

- az ajánló választópolgár az ajánlóív kiadásának és benyújtásának napja közötti bármely időpontban jogosult volt jelöltet ajánlani a választókerületben,
- az ajánló választópolgár ajánlóíven feltüntetett adatai az ajánlóív kiadásának és benyújtásának napja közötti bármely időpontban a központi névjegyzék adataival megegyeztek,
- az ajánlás megfelel az előzőekben felsorolt követelményeknek.

A Ve. 126. § (2) bekezdése alapján, nem érvénytelen az ajánlás, ha a választópolgár személyazonossága kétséget kizáróan megállapítható, de az íven feltüntetett adatai és a névjegyzék adatai között, az alábbi, csekély mértékű eltérések vannak:

- aa) ékezethiba,
- ab) írásmódbeli eltérés,
- ac) földrajzi név idegen nyelvű megjelölése,
- ad) adat más nyelven történő megadása,
- ae) több utóneve egyikének elhagyása, „dr.” megjelölés elhagyása vagy feltüntetése, az ifjabb, idősebb, özvegy vagy más előtag, illetve ezen előtagok rövidítésének feltüntetése,
- b) lakcímében a település nevét, a közterület elnevezését vagy jellegét a szavazóköri névjegyzékben szereplő formától eltérően adta meg, de a lakcím az ellenőrzés során egyértelműen beazonosítható,
- c) lakcímében a lépcsőház, emelet, ajtó megjelölését nem tüntette fel, vagy az eltér a szavazóköri névjegyzékben szereplő adattól.

Az ellenőrzést nem kell tovább folytatni, ha az érvényes ajánlások száma elérte a jelöltséghez szükséges számot (Küszöbszám).

Az ajánlások ellenőrzését a HVI a jelölt bejelentésétől számított **három napon belül** végzi el, a jelölt nyilvántartásba vételére azonban a HVB-nek a bejelentéstől számított négy nap áll rendelkezésére.

Az ajánlások ellenőrzésének eredményéről a HVI tájékoztatja a HVB-t. Ehhez az NVR-ből kell kinyomtatni az **Ajánlóívek ellenőrzésének eredmény-statisztikája** című kimutatást (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Ajánlásellenőrzés modul – Listák menü – Ajánlások feldolgozásának eredménye menüpont – Eredmény).

A választási iroda által az ajánlások ellenőrzésének elvégzését követően a Ve. 127. § (3) bekezdése értelmében készített tájékoztatást a jelöltként indulni szándékozó választópolgár és a jelöltet indítani kívánó jelölő szervezet képviselője akár a választási bizottság döntését megelőzően is jogosult megtekinteni, továbbá tájékoztatást kérhet az érvénytelennek tekintett ajánlásokat érintő érvénytelenségi okokról, azokkal összefüggésben észrevételekkel élhet. Másolat az ajánlóívekről ebben az esetben sem kérhető.

Amennyiben a jelölt bejelentése a bejelentésre nyitva álló határidőt megelőzően történik, és a HVB a megfelelő számú érvényes ajánlás hiánya okán utasítja vissza a jelölt nyilvántartásba vételét, további ajánlóívek igénylése és leadása lehetséges, amely esetben az érvényes ajánlások számába a korábban leadott összes érvényes ajánlást is bele kell számolni.

Az ajánlásra jogosult választópolgár az ajánlóívek megsemmisítéséig kérheti a HVI-től annak az információnak a kiadását, hogy az ellenőrzött ajánlások között az ő adatai megtalálhatóak-e, és ha igen, akkor melyik jelölt ajánlásai között. A HVI az adatszolgáltatást az NVR adatai alapján teljesíti. (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Ajánlásellenőrzés modul – Listák menü – Egy személy ajánlásai).

Az ajánlások feldolgozásának folyamata és eredménye az **NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Ajánlásellenőrzés modul – VIR menüben** követhető nyomon.

Az ajánlóíveket a HVI a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon megsemmisíti.

6.6. Jelölő szervezet és a jelölt nyilvántartásba vétele

A HVB minden, a törvényes feltételeknek megfelelő jelölő szervezetet és jelöltet – legkésőbb a bejelentését követő negyedik napon – nyilvántartásba vesz. A döntést a HVI rögzíti az NVR-ben. (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul - Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Jelölő szervezet bejelentése, illetve Nemzetiségi önkormányzati jelöltek lekérdezése, karbantartása menüpont – Keresés – Részletezés - Módosítás). A „Választási bizottság döntése” mezőben a „Nyilvántartásba véve (nem jogerős)” értéket kell beállítani az állapot dátuma (HVB ülés napja)

megadásával. A döntés jogerőssé válása után az állapotot „Nyilvántartásba véve” értékre kell állítani a megfelelő állapot dátummal.

A HVB visszautasítja a jelölő szervezet, illetve a jelölt nyilvántartásba vételét, ha bejelentése a törvényes feltételeknek nem felel meg. Ilyen esetben az NVR-ben a „Választási bizottság döntése” mezőben a „Nyilvántartásba vétel elutasítva (nem jogerős)”, majd a „Nyilv. vétel elutasítva” értéket kell beállítani a megfelelő állapot dátumok rögzítésével együtt.

Jogesetek: 259/2019. NVB határozat, 264/2019. NVB határozat, 281/2019. NVB határozat, Kvk.IV.37.946/2019/2.

A HVB döntéséről szóló határozatot a HVI megküldi az NVI-nek a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

6.6.1. A jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartása

A bejelentett és a nyilvántartásba vett jelölő szervezetek, jelöltek és listák közhiteles, elektronikus nyilvántartását – a jogszabályban meghatározott adattartalommal – az NVI vezeti.

A nyilvántartott adatokban bekövetkező változásokat a HVI vezeti át a nyilvántartáson:

Ha a jelölt elveszíti a választhatóság jogát, ennek tényét – a nyilvántartásból való törlése érdekében – a HVI haladéktalanul jelzi a HVB-nek.

6.6.2. A jelölt kiesése

A jelölt kiesik, ha

- a szavazás napját megelőző napon 16.00 órát megelőzően a jelölésről az L7 jelű nyomtatványon írásban lemond (ezt a HVI jelzi az NVI-nek a lemondó nyilatkozat a szervezes@nvi.hu e-mail címre történő megküldésével jelzi; a lemondást az NVI az NVR-ben rögzíti),
- a központi névjegyzékből törlésre kerül,
- a választhatóság jogát elveszíti,
- a választási bizottság a jelöltet állító jelölő szervezetet törli a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából.

A kiesett jelölt nevét a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából, valamint az egyéni szavazólapról törölni kell.

A jelölt lemondása esetén, amennyiben az megfelel a jogszabályi követelményeknek, nem kell határozatot hozni. Az NVB 4/2018. iránymutatásban foglaltak az időközi önkormányzati választáson történt lemondás esetén is alkalmazhatók. E szerint a lemondásról szóló nyilatkozatát tartalmazó nyomtatványt a jelölt személyesen vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba, vagy közokiratba foglalt meghatalmazás eredeti példányával rendelkező meghatalmazottja útján adhatja át a választási iroda részére. A lemondó nyilatkozat benyújtható elektronikusan is, ha azt a jelölt általános célú elektronikus kérelem űrlap (e-Papír) szolgáltatáson keresztül, vagy minősített elektronikus aláírással, fokozott biztonságú elektronikus aláírással látja el vagy azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítési szolgáltatással hitelesíti (AVDH) és így küldi meg a választási iroda e-mail címére.

A lemondás időpontja a lemondó nyilatkozatnak a választási iroda általi átvételének, elektronikus benyújtás esetén a választási irodához való megérkezésének időpontja.

6.7. Jelölt hiányában elmaradó választás

A nemzetiségi választást akkor lehet megtartani, ha legalább annyi jelölt van, mint a megválasztható képviselők száma.

A nemzetiségi önkormányzat megszűnik, ha az időközi választáson nincs elég jelölt a szavazás napjaként kitűzött napon. Ha a nemzetiségi önkormányzat megszűnik, a nemzetiségi önkormányzati képviselők választására csak a következő általános választáson kerülhet sor.

A helyi választási bizottság a kitűzött választás elmaradásának okáról és a nemzetiségi önkormányzat megszűnéséről szóló határozatát a jelöltbejelentési határidő leteltét követő napon megküldi az NVI elnökének a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

7. VÁLASZTÁSI KAMPÁNY

A választási kampányra és az ehhez kapcsolódó jogorvoslatokra az általános szabályok irányadók, amelyeket a választási eljárásról szóló törvény „A választási kampány” című VIII. fejezete tartalmaz.

7.1. Választási kampányidőszak

A választási kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján 19.00 óráig tart.

A jelöltként indulni szándékozók, vagy a jelölő szervezetek gyakran már a Ve. szerinti kampányidőszakot megelőzően is folytatnak a választópolgárok akaratának befolyásolására alkalmas politikai tevékenységet. Az ilyen jellegű tevékenység folytatását a Ve. nem tiltja. Az irányadó joggyakorlat szerint az ezt kifogásoló jogorvoslati kérelem elbírálására a választási bizottságoknak nincs hatásköre, mivel ezen tevékenységek megítélése nem tartozik a Ve. hatálya alá.

Joggyakorlat: Kvk.IV.37.364/2019/2., Kvk.III.37.326/2019/4

7.2. Választási kampánytevékenység

Kampánytevékenységnek minősül:

- kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása, és
- kampányidőszakban folytatott minden egyéb tevékenység, amelynek célja a választói akarat befolyásolása, vagy ennek megkísérlése.

A Ve. 142. §-a értelmében nem minősül választási kampánynak:

- a választási szervek tevékenysége,
- az állampolgárok - mint magánszemélyek - közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától, továbbá
- az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek jogszabályban meghatározott feladatuk során végzett tevékenysége.

A Ve. 142. §-ának értelmezésével kapcsolatos jogesetek: Kvk.VII.39.244/2022/4., Kvk.II.39.258/2022/7., Kvk.V.39.362/2022/2.

Nem minősül kampánytevékenységnek az sem, ha a regnáló önkormányzati képviselő, vagy polgármester, aki az időközi választáson jelöltként indul, a kampányidőszakban is gyakorolja fennálló megbízatásából fakadó jogait, illetve teljesíti kötelezettségeit. Pusztán arra tekintettel, hogy újabb választáson meg kívánja méretetni magát, vagyis jelöltként részt vesz a kampányban, közhivatal viseléséhez való jogának gyakorlása és véleménynyilvánítási szabadsága általában nem korlátozható. Abban az esetben azonban, mikor az érintett személy kampányidőszakban látja el – nyilvánosság előtt – hivatali tevékenységét, és azáltal adott esetben a választási kampány részévé teszi azt a jelen lévőkön kívüli nyilvánosság felé közvetítéssel, közösségi oldalon, vagyis a nyilvánosság megtöbbszörözésével, be kell tartania a Ve. alapelveit is.

{3256/2019. (X. 30.) AB határozat, 3257/2019. (X. 30.) AB határozat Indokolás [24]-[25], Kvk.I.39.245/2022/3., 3131/2022. (IV. 1.) AB határozat}

A szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívás tilalma vonatkozik a választási szervekre, így a választási irodákra is. A hivatkozott tilalomba ütközik továbbá, ha a választási iroda a választópolgárokat a szavazóhelyiséghez való eljutásuk érdekében autóbusszal szállítja.

(Lásd: a szavazás napján történő autóbusszos személyszállítás egyes kérdéseiről szóló 3/2014. NVB iránymutatás)

Abban az esetben, ha a polgármester egyben pártpolitikai szereplő is, és a kampány során pl. valamelyik jelölttel kapcsolatban megnyilvánul, fontos, hogy tartózkodnia kell annak látszatától, hogy aktuális megnyilvánulása polgármesteri tisztségéhez kötődik. Ilyen esetben pártpolitikai és polgármesteri szereplésének jól láthatóan el kell válnia egymástól.

Jogesetek: 3154/2018. (V. 11.) AB határozat, Kvk.VI.37.699/2019/2., Kvk.I.37.700/2019/2., Kvk.II.37.606/2019/4., 228-231/2022. NVB határozatok

A választási kampányidőszakban az Alkotmánybíróság és a Kúria irányadó joggyakorlata szerint jelentősen kiszélesednek a véleménynyilvánítás határai. A jelöltek és jelölő szervezetek képviselői egymással szemben gyakran éles kritikát fogalmaznak meg, megnyilvánulásuk kendőzetlennek, vagy akár sértőnek, bántónak is hathat. Az AB gyakorlata alapján ezeket a megnyilvánulásokat a közszereplők egymás közti kontextusában kell értelmezni és csak erre tekintettel lehet megítélni, hogy az adott közlés a véleménynyilvánítás szabadságának védelmét élvezzi, vagy azon már túlmutat. Ennek során figyelemmel kell lenni arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. Egyrészt valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne. A véleménynyilvánítás szabadságának a választási eljárásban az Alkotmánybíróság általi értelmezése azzal a következménnyel jár, hogy amennyiben a választási eljárás során az értékítélet a közügyek vitatásán belül marad, tartalmára nézve nem végezhető el

bizonyíthatósági teszt, vagyis az, amely alapján akkor tekinthető egy közlés ténynek, ha annak valósága vagy valótlansága bizonyítható és akkor véleménynek, ha ez nem lehetséges.

Jogesetek: 5/2015. (II. 25.) AB határozat, 9/2015. (IV. 23.) AB határozat, Kvk.IV.37.367/2018/2., Kvk.V.37.463/2018/2.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel többször kihangsúlyozta azt is, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi étellel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek kizárólag az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérlésében (vagyis az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának megsértése), a másik személy pusztá megalázásában, vagy bántó és sértő kifejezések használatában nyilvánulnak meg. {7/2014. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [60] és [62]; 13/2014 (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [40]}.

7.3. Választási kampányeszközök

A kampányeszközök vonatkozásában a Ve. 140. §-ban használt „különösen” kifejezésből következően nem tartalmaz taxatív felsorolást a kampányeszközök vonatkozásában. A hivatkozott törvényhely a következő kampányeszközöket nevesíti:

- plakát,
- jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés,
- politikai reklám,
- politikai hirdetés és
- választási gyűlés.

7.3.1. Plakát

A plakát az egyik legrégebben és leggyakrabban használt kampányeszköz. Megkülönböztethető szöveges, illetve képi/grafikai plakát. Célja a polgárok tájékoztatása, meggyőzése, szavazásra történő buzdítása.

A Ve. 144. §-a alkalmazásában plakát:

- a választási falragasz,
- felirat,
- szórólap,
- vetített kép,
- embléma.

A plakát választási plakátnak történő minősítése szempontjából nincs jelentősége a plakát méretének és hordozóanyagának.

A Ve. 144. § (2) bekezdése alapján kampányidőszakban a jelölő szervezeteknek és a jelölteknek nem kell engedélyt kérni, illetve bejelenteni, ha választási plakátot szeretnének készíteni.

A plakáton **fel kell tüntetni a szerkesztésre és a kiadásra vonatkozó legfontosabb adatokat (impresszum):** a kiadó nevét, székhelyét és a kiadásért felelős személy nevét.

Plakát a Ve.144. §-ában meghatározott korlátozásokkal és tilalmakkal bárhol elhelyezhető.

A korlátozások és tilalmak a következők:

- Plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg – állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő dolog esetén – a vagyongekezelői jog gyakorlójának, ennek hiányában a tulajdonos hozzájárulásával lehet. [Kvk.VII.39.322/2022/3.]
- Védett műemléki értéken, védett örökségi elemen, az építészeti örökség védett elemén, védett természeti területen és értéken plakátot elhelyezni tilos.
- Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.
- A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.
- A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját.
- A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az károkozás nélkül eltávolítható legyen.

A Ve. 144. §-ának helyes értelmezése az, hogy a választási plakát elhelyezésére kizárólag a Ve. 144. §-ának a rendelkezései az irányadók. A Ve. 144. § (4)-(7) bekezdéseiben meghatározott kivételek szabályozási körén kívüli korlátozás sem jogilag sem fizikálisan nem valósítható meg. Kvk.VII.39.334/2022/4. (Kvk.III.37.400/2018/2., Kfv.VI.37.328/2018/3., Kfv.II.37.354/2018/2.), A választási szervek csak az e rendelkezéseknek való megfelelést vizsgálhatják, míg a közúti közlekedési szabályok, továbbá a reklámtáblák elhelyezésére vonatkozó rendeleti szabályok nem alkalmazhatók, mivel a Ve. 144.§-a egy zárt szabályrendszert alkot. A korábbi szabályozással ellentétben a helyi önkormányzat nem állapíthat meg a plakátelhelyezést korlátozó vagy tiltó rendelkezéseket.

Sem a HVI, sem az SZSZB nem jogosult arra, hogy az – akár szabályszerűen, akár törvénysértően – elhelyezett plakátot eltávolítsa.

Mindezek alapján a Kúria álláspontja szerint a plakátok villanyoszlopon való elhelyezése nem sérti sem a Ve. 144.§-át, sem a Ve. 2.§ (1) bekezdés a) és e) pontját.

A plakátot a szavazást követő 30 napon belül az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, köteles eltávolítani. A 30 napos határidő a Ve. 10. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésből követően jogvesztő. Abban az esetben, ha az eltávolítás kötelezettségének nem tesz eleget az, aki vagy akinek érdekében elhelyezték a plakátot, a tulajdonos, a bérlő, a vagyonkezelő vagy az önkormányzat végzi el a plakát eltávolítását, ennek költségét azonban a plakát eltávolítására kötelezett viselni köteles.

Az eltávolítására vonatkozó kötelezettség megszegése miatt előterjesztett kérelem elbírálására a választási bizottságnak nincs hatásköre, és bírság kiszabására sem jogosult (13/2014. NVB iránymutatás).

7.3.2. Választási gyűlés

Magyarország Alaptörvényének VIII. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. Fontos, hogy jogszabálmódosítás következtében immáron a választási gyűlésre is kiterjed a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény hatálya, ezért azt előzetesen be kell jelenteni. A gyülekezési törvény alapján gyűlésnek a legalább két személy közösen tartott békés, nyilvános felvonulását, tüntetését (demonstrációit) és összejöveteleit kell érteni, amelyen részt vevők célja a rendezvény által valamely közügyet illető **közös véleménynyilvánítás**. A gyűlés, gyülekezés nyelvtani fogalma is feltételezi, hogy a szervezőkön kívüli résztvevők együttesen, véleményük kinyilvánítása érdekében lépjenek fel (Kúria K.I.39.441/2020/4.). A választási gyűlés tekintetében a fenti meghatározást a kampánytevékenység kontextusában kell értelmezni.

A választási gyűléssel kapcsolatos jogsértés esetén a gyülekezési törvényben biztosított jogorvoslatok vehetők igénybe, a Ve.-ben biztosított jogorvoslati lehetőséget csak abban az esetben lehet érvényesíteni, ha a Ve. valamely rendelkezésének megsértése következik be.

7.3.3. Politikai reklám

7.3.3.1. Politikai reklám közzététele

A médiaszolgáltató egyenlő feltételek mellett – különös tekintettel a politikai reklámok számára, megjelenési sorrendjére, időtartamára és az adásba kerülés időpontjára – teheti közzé a jelöltet állító jelölő szervezetek politikai reklámjait. Közös jelölt esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére.

A politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.

A politikai reklám közzétételeért a médiaszolgáltató ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el.

A szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni.

7.3.4. Politikai hirdetés

A politikai hirdetés az ellenérték fejében közzétett, valamely jelölő szervezet népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, sajtótermékben közzétett médiatartalom vagy filmszínházban közzétett audiovizuális tartalom. A sajtótermékben közzétett politikai hirdetésnek **azonnal felismerhetőnek, és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek** kell lennie. A politikai hirdetés megrendelőjének nevét és lakcímét/székhelyét fel kell tüntetni a hirdetéshez kapcsolódóan.

Amennyiben sajtótermék politikai hirdetést kíván közölni, a választás kitűzését követő 5. munkanap 16.00 óráig az Állami Számvevőszékhez (a továbbiakban: ÁSZ) el kell juttatnia hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét. Az ÁSZ a politikai hirdetést közölni kívánó sajtótermék árjegyzékét nyilvántartásba veszi, és honlapján közzéteszi. (<https://www.asz.hu/valasztasok>) A nyilvántartásba vett árjegyzéket a sajtóterméknek a honlapján is közzé kell tennie.

Az a sajtótermék, amelynek árjegyzékét az ÁSZ nem vette nyilvántartásba, nem közölhet politikai hirdetést.

7.3.5. Közvetlen politikai kampány

A közvetlen politikai kampány a választási kampányanyagok a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével történő eljuttatása.

A választópolgár azonban jogosult megtiltani, hogy a választási szervek a róla nyilvántartott adatokat a névjegyzékből való adatszolgáltatás szabályai szerint a jelölő szervezeteknek, jelölteknek kiadják. [Kvk.III.39.418/2022/2., Kvk.III.39.416/2022/2.]

1. Az ajánlóívet igénylő nemzetiségi jelölő szervezet részére a HVI az **ajánlóívvel együtt hivatalból** átadja a településen a nemzetiség szavazóköri névjegyzékében lévő választópolgárok név- és lakcímadatait, azokét is, akik adataik kampánycélú kiadását megtiltották. Ezek az adatok **kizárólag az ajánlások gyűjtéséhez használhatók fel**.
2. Az ajánlóívet igényelt nemzetiségi jelölő szervezet **kérésére** a HVI a szavazást **megelőző 38. napon** átadja a településen a nemzetiség szavazóköri névjegyzékében lévő választópolgárok név- és lakcímadatait – azon választópolgárok kivételével, akik adataik kampánycélú kiadását megtiltották. Ezeket az adatokat a nemzetiségi jelölő szervezet **kizárólag kampánytevékenység folytatásához használhatja fel**.
3. A jelöltet állító nemzetiségi jelölő szervezet **kérésére** a HVI a szavazást **megelőző 13. napon** átadja a településen a nemzetiség szavazóköri névjegyzékében lévő választópolgárok név- és lakcímadatait – azon választópolgárok kivételével, akik adataik kampánycélú kiadását megtiltották.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) a honlapján (www.naih.hu) korábban több ajánlást tett közzé a választásokkal kapcsolatos adatkezelésről, amelynek figyelembevétele minden érintett számára indokolt. A NAIH ajánlásai a következő linken tekinthetők meg: <https://www.naih.hu/ajanlasok.html>.

Az első, az ajánlóívek átadásakor teljesített adatszolgáltatás adatait kizárólag az ajánlások gyűjtésére, a második és harmadik alkalommal igényelt adatokat pedig csak közvetlen politikai kampány céljára lehet felhasználni. Az adatszolgáltatások adatait a nemzetiségi szervezet legkésőbb a szavazás napján 16.00 óráig köteles megsemmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül köteles átadni a HVI-nek.

A 2-3. pont szerinti adatigényléshez és a megsemmisítési jegyzőkönyv elkészítéséhez a www.valasztas.hu oldalon mintadokumentum került közzétételre a Főoldal/Jelölteknek/Információk jelölő szervezeteknek/Névjegyzéki adatok igénylése/ időközi nemzetiségi önkormányzati választás menüpont alatt.

Nem ajánlategyűjtés vagy közvetlen politikai kampány céljára történő felhasználásra, másolásra, harmadik személynek történő átadásra, valamint a megsemmisítésre vonatkozó kötelezettség megszegésére hivatkozással kifogás terjeszthető elő.

A fenti adatszolgáltatásokhoz az NVR alábbi menüpontjai nyújtanak támogatást:

- nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás lista vagy állomány a jelöltajánlás támogatásához (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Adatszolgáltatás menü – Nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás a jelöltajánláshoz (teljes));
- kampánycélú nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás lista vagy állomány (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Adatszolgáltatás menü – Nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás kampány célra);

7.3.6. Közvélemény-kutatás

A közvélemény-kutatást végző személy a szavazás napján kizárólag a szavazóhelyiséget magába foglaló épületből kilépő választópolgárokat kérdezheti meg, a szavazóhelyiség épületébe nem léphet be, a választópolgárokat nem zaklathatja. A szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be, a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és csak az épületből kilépőket kérdezheti meg. Az ilyen módon készített közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése után, azaz a szavazás napján 19.00 óra után hozható nyilvánosságra.

Az exit poll-on kívüli, más módszerrel végzett közvélemény-kutatás eredménye korlátozás nélkül közzétehető.

7.3.7. Közterületi kitelepülés

A Ve. 143/B. §-ában került nevesítésre egy a jelöltek és jelölő szervezetek által már régóta használt kampányeszköz, a közterületi kitelepülés vagy más néven „pultozás”. A közterületi kitelepülés célja a választópolgárokkal való személyes kommunikáció, amelynek során a jelöltek, jelölő szervezetek, illetve ezek aktivistái pl. szórólapot osztanak, ajánlást- illetve aláírást gyűjtenek, illetve közvetlenül szólítják meg a választópolgárokat a vélemények kicserélése, a közös álláspontok feltérképezése és a szimpatizánsokkal való kapcsolatfelvétel érdekében. A közterületi kitelepülést az különbözteti meg a választási gyűléstől, hogy előbbinek nem a közös véleménynyilvánítás célja, hanem a közvetlen és személyes kapcsolatfelvétel a választópolgárokkal.

További fontos szabály, hogy amennyiben a kitelepüléshez valamilyen berendezést, kelléket használnak, és az annak elhelyezésére igénybe vett közterület nem haladja meg a 4 négyzetmétert, akkor a közterület-használatról szóló jogszabályokat nem kell alkalmazni.

7.4. Tiltott kampánytevékenység

7.4.1. Mozgórna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás

A Ve. 143/A. § (2) rendelkezése szerint mozgórna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé, szavazóhelyiséghez történő autóbuzsos személyszállítás nem végezhető. (Lásd: a szavazás napján történő autóbuzsos személyszállítás egyes kérdéseiről szóló 3/2014. NVB iránymutatás)

7.4.2. Relatív területi kampánytilalom

A Ve. 143. §-a szerint nem folytatható kampánytevékenység a szavazás napján

- a) a szavazóhelyiségben, valamint a szavazóhelyiséget magában foglaló épületben,
- b) a szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül közterületen,
- c) a b) pontban meghatározott területen kívül az e területen belül tartózkodó választópolgár választói akaratának befolyásolására alkalmas módon.

A Ve. 143. §-ának szabályait értelmezte az NVB a relatív területi kampánytilalom szabályainak értelmezéséről szóló 11/2014. számú iránymutatásában.

7.4.3. Szavazás napján választási gyűlés tartása

Választási gyűlést kampányidőszakban lehet tartani, ugyanakkor a szavazás napján választási gyűlés nem tartható.

7.4.4. Szavazás napján politikai reklám közzététele

A szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni a televízióban és a rádióban.

7.4.5. Közvélemény-kutatás eredményének közzététele

Az exit poll közvélemény-kutatás eredménye a szavazás befejezését követően, tehát a szavazás napján 19.00 óra után hozható nyilvánosságra.

(Lásd: a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatás.)

7.5. A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat

Az országos, lineáris médiaszolgáltatás és az országosan terjesztett sajtótermékek, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogást a Nemzeti Választási Bizottság bírálja el.

Körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán **a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes TVB bírálja el.**

Minden esetben rendkívül fontos a beérkezett jogorvoslati kérelmek helyes értékelése, és az ügyek megfelelő elhatárolása, mert csak így ítéltető meg, hogy a konkrét ügy a Ve. 151. §-a szerinti médiajogorvoslatnak minősül-e és ez alapján a hatásköri és illetékességi szabályok a fentiek szerint alakulnak, vagy egy az általános szabályok alapján megítélendő, a Ve. 208. §-a szerinti kifogásról van szó.

Az ún. médiajogorvoslatoknak kizárólag azok a kérelmek tekinthetők, ahol a jogorvoslati kérelem a médiatartalom-szolgáltató tevékenysége ellen irányul (pl. politikai reklám közzétételeire vonatkozó szabályok megsértése, lineáris médiaszolgáltatások esetén hírműsorok törvénysértő szerkesztési gyakorlata, stb.). Abban az esetben, ha a médiaszolgáltatás (azaz pl. a televíziós- vagy rádióműsor) csupán közvetítő eszköze a jogsértésnek, (pl. egy televíziós beszélgetés alkalmával a jelölt az emberi méltóságot sértő kifejezést használ a másik jelöltre), mivel a jogsértés elkövetője a jelölt és nem a médiaszolgáltató, az ilyen eset nem minősül médiajogorvoslatnak és az ügy a kifogás általános szabályai szerint ítéltendő meg. Szintén nem sorolható a Ve. 151. §-a szerinti médiajogorvoslat körébe az a kifogás, amely a közösségi oldalakon végzett tevékenységet sérelmez pl. Facebook post tartalmát, vagy annak eltávolítását; vagy youtubeon, TikTok-on, Twitteren közzétett tartalmat.

A nyomtatott sajtótermékben elkövetett jogsértés esetén a kifogást - az általános jogorvoslati szabályoknak megfelelően - a megjelenéstől számított három napon belül lehet benyújtani. E rendelkezést a Ve. 209. § (1) és (3) bekezdése is megismétli.

Az Alkotmánybíróság 4/2022. (III. 23.) AB határozata és a Kúria Kvk.VI.39.357/2022/2. számú határozata alapján, amennyiben a nyomtatott sajtótermék a megjelenés pontos dátumát nem tartalmazza és az nem egy meghatározott időközönként megjelenő, bárki által (pl. újságárusnál, dohányboltban, benzinkúton stb.) megvásárolható sajtótermék, hanem azt a kiadó vagy egyéb közreműködő kézbesíti, a kifogás benyújtására nyitva álló 3 napos benyújtási határidő a terjesztés záró napjától számítandó.

További fontos szabály, hogy a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség alapelveinek megsértése időszaki lapban csak legalább két egymást követő lapszám együttes vizsgálata alapján állapítható meg.

Az internetes médiatartalmat, annak jogsértő jellege miatt szintén csak az annak közzétételeitől számított három napon belül lehet kifogással megtámadni. Elvileg lehetséges a határidőnek a jogsértés észlelésétől induló számítása is, de csak akkor, ha a tartalomszolgáltató nem tudja bizonyítani, hogy mikor tette közzé a tartalmat - az internetes megjelenések naplózása azonban gyakorlatilag minden tartalomszolgáltató rendelkezésére áll.

Ha az interneten is közzétételre kerül korábban nyomtatásban megjelent sajtótartalom vagy korábban műsorszolgáltatásban közzétett rádiós vagy televíziós tartalom, akkor is az eredeti megjelenéstől, közléstől kell számítani a kifogás benyújtására nyitva álló háromnapos határidőt.

A kifogásban a kérelmező megjelöli, vagy lehetőség szerint csatolja a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot. Amennyiben a kérelmező nem csatolta a megjelölt műsorszámot, és az szükséges lenne a kifogás elbírálásához, akkor azt az illetékes választási bizottság hivatalból szerzi be.

A választási bizottság a kifogásnak helyt adó döntésében, az általános jogkövetkezmények alkalmazásán túl kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét

- a) napilap és internetes sajtótermék, valamint lekérhető médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- b) más időszaki lap esetében a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- c) lineáris médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon

tegye közzé.

A Ve. lehetőséget biztosít a kifogást elbíráló választási bizottság részére, hogy bírságot szabjon ki, a következők figyelembe vételével: az eset összes körülményét figyelembe kell venni annak eldöntésénél, hogy indokolt-e bírság kiszabása; a bírság mértékének megállapításánál ugyancsak figyelembe kell venni az eset összes körülményét, így különösen a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató fajtáját, vételkörzetét, a jogsértéssel érintett sajtótermék jellemzőit, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét; a bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A bírság legmagasabb összege a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötvenszerese. (A kötelező legkisebb munkabér havi összegét kormányrendelet állapítja meg.)

Fontos, hogy az említett jogkövetkezmények a médiatartalom-szolgáltatóval szemben csak akkor alkalmazhatók, ha a választási bizottsági döntés alapján a jogsértés elkövetője a médiatartalom-szolgáltató volt. Amennyiben a választási bizottság bírság kiszabásáról rendelkezik, úgy a bírságtételt rögzíteni kell az **NVR-Bírság megállapítás** modulban és az itt generált bírságazonosítót a határozatban fel kell tüntetni. Ezen túl az ügy státuszát az NVR-ben folyamatosan aktualizálni kell.

8. SZAVAZÁS

8.1. Szavazás jogi előkészítése

A szavazás előkészítése során a HVB hatáskörébe tartozik:

- a jelöltek sorrendjének kisorsolása és
- a szavazólap adattartalmának jóváhagyása.

A Ve. 44. § (1) bekezdésében (a „választási bizottság az ügy érdemében határozatot hoz”) foglaltak alapján a HVB mind a jelöltek sorrendjének kisorsolása, mind pedig a szavazólap adattartalmának jóváhagyása tárgyában a Ve. 46. §-ában meghatározott formai és tartalmi elemeknek megfelelő, ún. „alakszerű” határozatot hoz.

8.1.1. A jelöltek sorrendjének kisorsolása

A szavazólapon a **jelöltek** nem nevük abc sorrendjében szerepelnek, hanem a HVB által **kisorsolt sorrendben**.

A HVB – a HVI közreműködésével – bonyolítja le a **sorsolást**, amit a Ve. 160. § (2) alapján a szavazást megelőző 34. napon, 16 óra után végez el.

A sorsolást **nyilvános ülésen kell elvégezni**, amelyre célszerű meghívni a jelölteket, a jelölő szervezetek képviselőit, a sajtó munkatársait. A sorsolás módjának szabályairól a HVB dönt.

A sorsolásban nem vesznek részt azok a jelöltek, akiknek nyilvántartásba vétele jogerősen elutasításra került. Azokat a jelölteket kell figyelembe venni a sorsoláskor,

- akiket már jogerősen nyilvántartásba vett a HVB,
- akik nyilvántartásba vételéről még nem hozott döntést a HVB,
- akik nyilvántartásba vételét a HVB elutasította, de a döntés még nem jogerős,
- akiket már nyilvántartásba vett a HVB, de a döntés még nem jogerős.

Ha a sorsolást követően valamely jelöltet nem vesznek jogerősen nyilvántartásba, vagy abból törölnek, a szavazólapon szereplő jelöltek egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.

A sorsolás eredményét a HVI az NVR-ben rögzíti (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul - Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Sorsolások – Nemzetiségi egyéni jelöltek sorsolt sorrendje*).

8.1.2. A szavazólap

A Ve. nem határozza meg a szavazólap mintáját, hanem „Az egyéni szavazólap adattartalma” című 5. melléklete rögzíti az egyéni szavazólap tartalmi elemeit.

Az egyéni szavazólap tartalmazza:

- a) a „szavazólap” megjelölést,
- b) a bélyegzőnyomat elhelyezésére szolgáló terület megjelölését a szavazólap bal felső sarkában,
- c) a választás megnevezését,
- d) a szavazás napját,
- e) a település megjelölését,
- f) annak megjelölését, hogy hány jelöltre lehet érvényesen szavazni,
- g) a jelölt sorszámát,
- h) a jelölt nevét,
- i) a szavazásra szolgáló kört,
- j) a jelölő szervezet nevét,
- k) az érvényes szavazat formájára vonatkozó tájékoztatást.

A nemzetiségi jelölő szervezet kérésére a nemzetiségi jelölő szervezet nevét, rövidített nevét, a nemzetiségi jelölt kérésére a jelölt nevét a nemzetiség nyelvén is fel kell tüntetni a szavazólapon.

A Ve. részletes szabályozást nyújt az azonos nevű jelöltek szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozóan. Abban az esetben, ha a választás során kettő, vagy több jelölt neve megegyezik, a szavazólapon nevük után, zárójelben feltüntetésre kerül születési évük.

Amennyiben ugyanazon jelölő szervezet által állított jelöltek neve és születési éve is azonos, akkor a szavazólapon a jelöltek neve után, zárójelben fel kell tüntetni:

- a) a lakcímük szerinti települést, ha az is azonos
- b) foglalkozásukat.

Ez utóbbi esetben a HVI feladata írásban felhívni a jelöltet azon nyilatkozat megtételére, amely a foglalkozásának a szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozik.

Erről a jelöltnek legkésőbb a felhívástól számított harmadik napon nyilatkoznia kell.

Megszűnt tehát annak a lehetősége, hogy névazonosság esetén a jelölt kérhesse ragadványnevének (becenevének) szavazólapon történő feltüntetését.

A több utónévvel rendelkező jelöltnél lehetősége van arra, hogy kérje, miszerint a szavazólapon csak az egyik utóneve kerüljön feltüntetésre. A doktori címmel rendelkező jelölt pedig arra vonatkozóan terjeszthet elő kérelmet, hogy a szavazólapon ne szerepeljen a „dr.” megjelölés. E kérelmet az A6 (Ajánlói igénylés) nyomtatványon kell jelezni.

A szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni közös jelölt esetén.

A jelölő szervezet rövidített nevét, illetve jelképező („logójának”) ún. szürkeárnyaltos képét a szavazólap abban az esetben tartalmazza, ha a jelölő szervezet azok feltüntetését a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával megelőzően kérte. A HVI-nek nagy hangsúlyt kell fektetnie a szavazólap elkészítéséhez szükséges adatok NVR-ben történő pontos rögzítésére.

A szavazólapokat az NVI olyan biztonsági elemekkel látja el, amelyek a szavazóhelyiségben is ellenőrizhetők. A szavazólapon a jelölteket folyamatos sorszámozással ellátva kell feltüntetni.

A jelöltek, jelölő szervezetek adatait nagybetűvel, azonos betűtípussal és betűméretben kell szerepeltetni, a jelölő szervezet jelképét („logóját”) húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen kell elhelyezni a szavazólapon.

Ha a közös jelölt állításában részt vevő jelölő szervezetek több jelkép feltüntetését kérik, azokat együttesen kell a húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen elhelyezni.

8.1.3. A szavazólap adattartalmának jóváhagyása

A szavazólapot az NVI készíti el, annak adattartalmát a HVB hagyja jóvá (imprimálás).

Az imprimálásra a NVI által megadott napon kerül sor, amiről az NVI e-mailben értesítést küld A HVB ülés pontos időpontjáról a HVI tájékoztatást küld az NVI elnökének a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

Annak érdekében, hogy az imprimálásra kerülő szavazólap helyesen tartalmazza a jelöltek adatait, a HVI feladata előzetesen ellenőrizni, hogy azok adatai a benyújtott dokumentumokkal egyezően kerültek-e rögzítésre az NVR-ben. Ehhez az NVR-ből kinyomtatja a nyilvántartásba vett jelöltek adatait tartalmazó „Szavazólap-egyeztető listát” (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul - Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Listák – Egyéni szavazólap egyeztetés (NL19A)).

A HVI javítja a NVR-ben az esetleges hibákat, ezt követően újból kinyomtatja a „Szavazólap-egyeztető listát”.

A HVI-nek a bizottsági ülést megelőzően két példányban kell kinyomtatnia az NVR-ből a „MINTA” felirattal és nyomdai verziószámmal ellátott szavazólapot (ezek az éles szavazólapon nem kerülnek feltüntetésre). (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul - Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálás menüpont). A kinyomtatható állomány A4-es formátumra tördelt.

Ha több lapra történt a szavazólap minta nyomtatása, akkor csak az egyik példányt kell összeragasztani a szavazólap képének megfelelően, azért, hogy a másik (nem összeragasztott) példány könnyen továbbítható legyen elektronikusan.

A HVI vezetője a szavazólap-mintát beterjeszti a HVB ülésre. A HVB az ellenőrzés során hibátlannak talált és elfogadott szavazólap-minták mindkét példányát „NYOMHATÓ” jelzéssel látja el. Amennyiben hibásnak találta valamely szavazólap mintát, akkor kézzel egyértelműen megjelöli a mintán (mindkét példányon) a formai és/vagy tartalmi hibát. A szavazólap mintát minden esetben aláírással és bélyegzőlenyomattal hitelesíti. Az imprimálás során a HVI-nek az NVR-ben ugyancsak a **Szavazólap imprimálás menüpontban** kell rögzítenie a szavazólap minősítését.

A HVI az elfogadott és a hibásnak talált szavazólap minta képét, valamint a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatosan hozott határozatot szkennelve, megküldi az NVI-nek a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

Amennyiben szükséges a szavazólap képének javítása, arról az NVI – szükség esetén a HVI-vel együttműködve – egy napon belül intézkedik.

A szavazólap adattartalmának jóváhagyását követően jogorvoslati döntés, vagy nyilvántartásból való törlés következtében módosulhat a szavazólap adattartalma. A változás NVR-ben történő átvezetését követően nem kell a módosított szavazólapot ismét a HVB elé terjeszteni jóváhagyás céljából, mert a változások átvezetéséről a választási irodának kell gondoskodnia.

A jelölő szervezeteket a szavazólap adattartalmának módosításáról haladéktalanul tájékoztatni kell. A tájékoztatás módjára vonatkozóan nincs törvényi előírás, célszerű azonban annak írásbeli formáját választani.

A HVI az adattartalom-változáshoz kapcsolódó dokumentumoknak a szervezes@nvi.hu e-mail címre történő megküldésével tájékoztatja az NVI-t.

8.1.4. Szavazási kellékek biztosítása

Az alábbi kellékeket az NVI valamennyi időközi választás esetén központilag biztosítja:

Megnevezés	Mennyiség
Szavazólap(ok)	Előzetes választópolgárszám alapján
Boríték szavazólap(ok)hoz (C/5)	Előzetes választópolgárszám alapján
Braille-írással szavazósablon	Érintett szavazókörönként*
Braille-írással tájékoztató szavazólaphoz	Érintett szavazókörönként*
Kellékes egységcsomag	1 db
Szavazóköri tájékoztató plakátok (fajtánként 1-1 db)	2 db
Urnacsomag (1 nagy urna, 2 kis urna, 1 mobil szavazófülke)	1 db szavazókörönként
Plomba műanyag urna zárásához	8 db

* amennyiben szerepel ilyen választópolgár a névjegyzéken

Fenti kellékek a szavazás hetében a HVI-vel egyeztetett időpontban kerülnek kiszállításra a HVI által megadott címre. A szállítást minden esetben az ANY Biztonsági Nyomda Nyrt. végzi.

Az átvételt követően a HVI ellenőrzi, hogy a termékek hiánytalanul kerültek leszállításra, és erről jelentést küld az NVI-nek.

8.2. Szavazás helye

Szavazni kizárólag **személyesen, a választópolgár lakóhelyén** vagy – ha a 2019. évi általános választáson a jelenlegi bejelentett tartózkodási helye szerinti választókerületben szerepelt a névjegyzékben – **bejelentett tartózkodási helyén** lehet. Ez alól a törvény kivételt enged a mozgásában gátolt választópolgár tekintetében, aki mozgóurnával szavazhat.

8.3. Szavazás ideje

A szavazóhelyiségben a szavazás napján **6 órától 19 óráig** lehet szavazni. Nincs lehetőség korábbi kezdésre és csak sorban állás esetén van – figyelemmel a 8/2014. NVB állásfoglalásra – lehetőség a szavazás 19 órát követő lezárására.

Garanciális jelentőségű, hogy a választópolgárok a szavazás ideje alatt bármikor megjelenhessenek a szavazóhelyiségben, ezért azt a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni. A szavazás szüneteltetése és felfüggesztése kizárólag rendkívüli események bekövetkezése esetén lehetséges. A törvény ilyen rendkívüli, a választás szabadságát és titkosságát veszélyeztető eseménynek tekinti azt az esetet, amikor az SZSZB tagjainak száma három alá csökken, vagy a szavazás elháríthatatlan ok miatt lehetetlenné válik (pl. bombairadó, rosszullét stb.).

Ebben az esetben a szavazást a jelen lévő tagok kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, valamint a választási iratokat zárolni és a felfüggesztés tényéről a HVI vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni. A rendkívüli eseményről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A rendkívüli esemény elhárítását követően a szavazást tovább kell folytatni.

Szintén fontos, a választójog egyenlőségéből fakadó szabály, hogy a szavazást nem lehet meghosszabbítani, azaz minden választópolgárnak ugyanaz az időintervallum áll rendelkezésére a szavazásra.

[A Nemzeti Választási Bizottságnak a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatása szerint a Ve. a „szavazás befejezése” és a „szavazás lezárása” kifejezéseket nem szinonimaként, hanem eltérő jelentéstartalommal használja. Egyrészt a szavazás befejezése általános, valamennyi szavazókörre azonos időpontot jelent, míg a szavazás lezárását szavazóhelyiségenként lehet értelmezni. Másfelől a két időpont nem feltétlenül esik egybe, hiszen sorban állás esetén az adott szavazóhelyiségben az általános jelleggel meghatározott befejezési időponthoz képest később kerül sor a szavazás lezárására.]

8.4. Szavazóhelyiség és annak felszereltsége

A szavazóhelyiséget jelölt vagy jelölő szervezet használatában lévő épületben nem lehet kialakítani akkor sem, ha a jelölt vagy a jelölő szervezet az épületnek csak egy (esetleg külön bejáratú) részét használja. Amennyiben az épület az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a jelölt vagy jelölő szervezet tulajdonában van, de azt részben sem használja, akkor kialakítható a szavazóhelyiség az épületben. Mindezekre már a szavazókör kialakítását megelőzően a HVI vezetőjének tekintettel kellett lennie. Előfordulhat azonban, hogy a szavazókör, szavazóhelyiség kialakítását követően történik változás a használati viszonyokban, ezért is kell a HVI vezetőjének ismételt figyelmet fordítania a használati viszonyok feltérképezésére, szükség esetén időben döntést hozni másik szavazóhelyiség kialakításáról.

Tekintettel a Ve. 2. § (1) bekezdésében rögzített választási alapelvekre, azon belül is a fogyatékkal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése érdekében minden településen legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell.

Az előzőeket is figyelembe véve a szavazóhelyiséget úgy kell kialakítani, hogy az a választópolgárok számára jól megközelíthető legyen, biztosítsa a választópolgárok befolyástól mentes joggyakorlását, valamint garantálja az SZSZB zavartalan működését.

A szavazóhelyiségben a szavazás zökkenőmentes lebonyolítása érdekében szükséges számú, de legalább két szavazófülke kerül kialakításra. A szavazóhelyiség használata azonban „csak” jog és nem kötelezettség, a szavazófülke igénybevételére az SZSZB felhívja a választópolgárt, de arra nem kötelezheti.

A szavazás céljára a szavazóhelyiségben szükséges számú, de legalább két urna és egy mozgóurna kerül felállításra.

A szavazóhelyiségben és a szavazófülkében a választópolgárok részére – megfelelő módon rögzített – toll kerül elhelyezésre. A Ve. 172.§ (1) bekezdése értelmében az SZSZB tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják. A választópolgárok nem kötelezhetőek kizárólag ezen tollak használatára, a hivatalosan kihelyezett tollak használata csak lehetőség, így ők saját tollat is igénybe vehetnek (pl. névjegyzék aláírásához, szavazólap kitöltéséhez stb.), ennek használata a szavazás érvényességét nem befolyásolja.

Az SZSZB tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és a hivatalos toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben. Az Alaptörvényben és a Ve.-ben is rögzített jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének súlyos sérelmét valósítja meg az, aki a választási névjegyzék alapján hozzáférhetővé tesz olyan adatokat, amelyek a szavazati jogukat gyakorolt, illetőleg a szavazni jogosult, de még meg nem jelent választópolgárok személyéről bármilyen módon az arra nem jogosult szervezeteknek, szervezeteknek, személyeknek tájékoztatást ad.

Abban a szavazóhelyiségben, amelynek szavazóköri névjegyzékében olyan választópolgár szerepel, aki a Ve. 88. § c) pontja szerinti Braille-írással ellátott szavazósablon használatát kérte, lehetősége lesz ezen sablon használatára a szavazókörben, illetve – amennyiben a választópolgár mozgóurnát igényelt – a mozgóurnás szavazás során.

8.5. A szavazásnapj kellékek átadása

A szavazás adminisztratív és technikai előkészítése körébe tartozó feladatok ellátása a HVI feladatkörébe tartozik, azok ellátásába az SZSZB elnöke kapcsolódik be, a bizottság, mint testület, nem.

A HVI feladata:

- a szavazás lebonyolításához szükséges iratoknak és kellékeknek az SZSZB elnöke, akadályoztatása esetén elnökhelyettese részére történő átadása, amely átadás magában foglalja:
 - a szavazóköri névjegyzéket,
 - a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét,
 - a szavazólapokat,
 - a szavazóköri jegyzőkönyveket,
 - az egyéb kellékeket.

Az általános szavazóköri jegyzőkönyvet (nemzetiségi szavazás választópolgárszám adatait is ez tartalmazza) és az eredményjegyzőkönyvet, mely már tartalmazza a jelöltek/listák adatait és a névjegyzéken szereplő választópolgárok számát, a HVI az NVR-ből nyomtatja ki.

A biankó jegyzőkönyvek nyomtatása az *NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Biankó jegyzőkönyvek menü – Nyomtatás menüpontban* történik.

A biankó jegyzőkönyvek sikeres nyomtatását követően a HVI jelentést küld az NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Biankó jegyzőkönyvek menü – Biankó jegyzőkönyv nyomtatás visszaigazolása menüpontban.

Az átadás-átvételt a szavazás napját megelőző napon kell elvégezni, amely rendszerint a választási iroda székhelyén, átvételi elismervényen történik.

Célszerű az átadás-átvételt tételesen elvégezni, megbeszélve a felmerülő kérdéseket, problémákat.

- a szavazás lebonyolításához szükséges iratok és kellékek őrzéséről való gondoskodás.

A HVI vezetője dönti el, hogy az őrzés az iroda székhelyén – az önkormányzati hivatalban – történjen, vagy a szavazóhelyiségben biztosított az iratok és kellékek megfelelő őrzése.

A szavazás napján, de még a szavazás megkezdése előtt az SZSZB feladata a választási iratok és egyéb kellékek szavazóhelyiségben történő elhelyezése, azok számbavétele, megfelelőségének ellenőrzése.

8.6. A szavazás

8.6.1. Szavazóhelyiségben tartózkodhatnak

A választási iratok, egyéb kellékek elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig az SZSZB és a HVI tagja, a jelölő szervezet megfigyelője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazás megkezdésétől a szavazás lezárásáig az SZSZB tagok, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, a jelölő szervezet megfigyelője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A választópolgár – valamint a Ve. 181. § (1) bekezdése szerinti segítője – választójoga gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

8.6.2. A szavazás megkezdése

A szavazóhelyiség kinyitását követően (6 óra) az SZSZB az urnák állapotát, valamint azt, hogy azok üresek, az elsőként szavazó választópolgárral együtt – aki nem lehet az SZSZB tagja, illetve a jegyzőkönyvvezető – a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja.

Ezt követően az SZSZB a **mozgóurnába ellenőrző lapot** helyez el. Ennek hiánya a mozgóurnába leadott szavazatok érvénytelenségét eredményezi (egyebekben az ellenőrző lap tartalmazza az elhelyezés időpontját, valamint az elsőként szavazó választópolgár és az SZSZB jelenlévő tagjainak aláírását).

A megfelelő számú urnát az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból – az urna szétszedése nélkül – ne lehessen szavazólapot eltávolítani, továbbá tekintettel kell lenni arra is, hogy az urna alsó részén a szavazólap ne tudjon „kicsúszni”.

Ezek után az SZSZB jelen lévő tagjai és az elsőként szavazó választópolgár a szavazóköri jegyzőkönyvön aláírásukkal tanúsítják, hogy az urnák lezárásukkor üresek voltak, valamint, hogy a lezárás szabályszerűen történt.

8.6.3. A választópolgár azonosítása

A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott és hitelesített szavazóköri névjegyzékben szerepel.

A szavazóköri névjegyzékbe – annak kinyomtatását és hitelesítését követően – választópolgárt nem lehet felvenni.

A választópolgárt a szavazást megelőzően az SZSZB-nek azonosítania kell. A választópolgár érvényes okmánnal igazolja személyazonosságát, valamint lakcímét vagy személyi azonosítóját.

Személyazonosság igazolására alkalmas dokumentumok:

- magyar hatóság által kiállított személyazonosító igazolvány,
- magyar hatóság által kiállított régi típusú, könyvecske formájú személyazonosító igazolvány (a kemény borítójú, népköztársasági címerrel és a puha borítójú, köztársasági címerrel ellátott),
- magyar hatóság által kiállított ideiglenes személyi igazolvány,
- magyar hatóság által kiállított vezetői engedély,
- magyar hatóság által kiállított útlevel,
- magyar hatóság által kiállított ideiglenes útlevel,
- fogvatartott választópolgár esetén a fogvatartotti nyilvántartó lap.

Az egyes okmányok igénylése során a kérelem benyújtásakor kapott átvételi elismervény nem alkalmas a személyazonosság igazolására!

Lakcím igazolására alkalmas dokumentumok:

- lakcímet igazoló hatósági igazolvány (lakcímkártya),
- lakcím bejelentésről szóló átvételi elismervény,
- régi, könyvecske alakú személyazonosító igazolvány, amennyiben tartalmazza a lakcímet.

Személyi azonosító igazolására alkalmas dokumentumok:

- személyi azonosítót igazoló hatósági igazolvány (a lakcímkártya hátoldala),
- hatósági bizonyítvány, illetve igazolás a személyazonosító jelről,

Az SZSZB visszautasítja és a visszautasítottak jegyzékére felveszi azt a választópolgárt, aki:

- nem tudja személyazonosságát és lakcímét vagy személyi azonosítóját igazolni,
- nem szerepel a kinyomtatott névjegyzéken,
- már szavazott,
- megtagadja a szavazólap átvételének a névjegyzéken aláírásával történő igazolását.

8.6.4. A szavazat leadása

Amennyiben a szavazásnak akadálya nincs, az SZSZB a szavazóköri névjegyzék alapján a választópolgár részére átadja a szavazólapot, amelyet a választópolgár jelenlétében a bal felső sarkában bélyegzőlenyomattal lát el, valamint a szavazólap elhelyezésére szolgáló borítékot.

A szavazólap átvételét a választópolgár a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja. Írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – az SZSZB két tagja írja alá a névjegyzéket.

A választópolgár a szavazóhelyiségben tartózkodásának időtartama alatt semmilyen módon nem akadályozhat, nem befolyásolhat más választópolgárt a szavazásra vonatkozó választójoga gyakorlásában. A választópolgár a szavazófülkében kitölti a szavazólapot. Amennyiben a választópolgár nem kívánja igénybe venni a szavazófülkét, az SZSZB felhívja a szavazófülke igénybevételének lehetőségére, de annak használatára nem kötelezheti.

A szavazólap kitöltésének ideje alatt csak a választópolgár, illetve a Ve. 181. § (1) bekezdése alapján segítőtje tartózkodhat a szavazófülkében.

A látássérült választópolgár Braille-írással ellátott szavazósablont vehet igénybe a szavazás segítése céljából, amelyet a szavazást megelőző 9. napig kérhet a HVI-től. Az SZSZB a választópolgár szavazólapját behelyezi a szavazósablonba, és így adja át a választópolgár részére. A szavazást követően a választópolgár a szavazólapot kiveszi a szavazósablonból, borítékba helyezheti és az urnába dobja, a szavazósablont pedig visszaadja az SZSZB-nek.

A választópolgár a szavazólapot borítékba helyezi és az urnába dobja. (Fel kell hívni a választópolgár figyelmét, hogy a lezáratlan borítékban lévő, valamint a borítékon kívül található szavazólapok érvénytelenek.)

Ha a választópolgár a szavazólap urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot az SZSZB bevonja, egy külön e célra szolgáló borítékba helyezi, és a rontott szavazólap helyett új szavazólapot ad ki. Az SZSZB a rontott szavazólap helyett újat – választópolgáronként és szavazólap fajtánként – csak egyszer adhat ki.

Az OVB a 9/2006. (III. 30.) számú állásfoglalásában kifejtette álláspontját a szavazólap szavazóhelyiségen kívülre viteléről:

[„A választási eljárásnak Ve. 3. § a) és d) pontjaiban megfogalmazott alapelvei, vagyis a választás tisztaságának megóvása és a választási csalás megakadályozása, illetve a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveiből következik, hogy a szavazólap olyan közokirat, amelynek rendeltetése a választópolgárok választói akaratának megjelenítése, illetve a választási eredmény megállapítása.

Ebből következően sérti a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét az, ha a választópolgár a szavazólapot sajátjaként kezeli, és azt a szavazóhelyiségből kiviszi. A szavazólapnak a szavazóhelyiségből való elvitele alkalmat adhat akár választási csalás elkövetésére is, ennek megakadályozása a választások tisztaságához fűződő közérdek. A szavazólap nem rendeltetésszerű felhasználása a választások titkosságának alkotmányos követelményét is sértheti. Az OVB álláspontja szerint a szavazólap fizikai valóságában nem a szavazópolgáré, tehát a Ve. 3. § b) pontjában foglalt alapelve – az önkéntes részvétel a szavazásban – nem ad felhatalmazást a szavazólapnak szavazókörből történő kivételére.”]

8.6.5. A szavazás módja

Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára a jelölt neve melletti, illetve lista feletti körbe tollal két, egymást metsző vonallal lehet. A szavazat érvényességét – ha az egyéb jogszabályi feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták, illetve nevet írtak hozzá.

A szavazat leadásához a választópolgár használhatja a szavazófülkében elhelyezett tollat vagy a saját tollát is.

8.6.6. Az SZSZB tájékoztató és segítő szerepe, működésének egyéb kérdései

Az SZSZB egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, amelynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is.

Ennek keretében az SZSZB:

- ha egy jelölt a szavazólapok elkészítése után, de a szavazás napját megelőzően kiesett, a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat, a kiesett jelölt nevét a szavazólapon áthúzza;
- az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – az SZSZB két tagja írja alá a névjegyzéket;
- szükség esetén – a választópolgár befolyásolása nélkül – megmagyarázza a szavazás módját;
- ha az olvasni nem tudó, vagy a szavazásban egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más személyt nem tud megkérni, kérésére az SZSZB két tagja együttesen segítséget nyújt, ez azonban nem irányulhat a választópolgár befolyásolására.

Az SZSZB elnöke felelős a szavazás napján a szavazóhelyiségben a rend fenntartásáért. Abban az esetben, ha az elnök akadályoztatva van, helyette az SZSZB elnökhelyettese jár el.

Az SZSZB törvényben meghatározott létszámát biztosítani kell. Ha az SZSZB munkájában részt vevő tagok száma kevesebb, mint öt, a HVI vezetője a póttagok közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a bizottság kiegészítésére, akkor arról a TVI vezetője köteles gondoskodni más település SZSZB póttagjának megbízásával.

A szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható. Ennek ellenőrzése az SZSZB-nek **nem** feladata.

8.6.7. Szavazás mozgóurnával

A mozgóurnás szavazásra a szavazóhelyiségben történő szavazásra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, a névjegyzék helyett azonban a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét kell használni.

A mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke a szavazóköri névjegyzék speciális változata.

A többes szavazás lehetőségének kizárása érdekében egy választópolgár vagy csak a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken, vagy csak a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékén szerepelhet.

Az SZSZB a mozgóurnát a szavazás napján igénylő választópolgárt felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, és törli a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékből.

A mozgóurnát az SZSZB **legalább két tagja** viszi ki – a szavazókör területén belül – a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárhoz.

Mozgóurnás szavazás esetén szavazófülke helyett a szavazás titkosságát garantáló körülményeket kell a választópolgár számára biztosítani.

Az esetleges rontott szavazólapok kicserélése érdekében a mozgóurnás szavazáshoz a választópolgárok számánál legfeljebb tízzel több szavazólapot visz ki az SZSZB két tagja.

A mozgóurnás szavazáshoz a szavazólapot előzetesen, a szavazóhelyiségben bélyegzőlenyomattal látja el az SZSZB.

A mozgóurnás szavazás során fel nem használt, előre lebélyegzett szavazólapokat az SZSZB tagjai a szavazóhelyiségbe történő visszaérkezésükkor felhasználásra alkalmatlanná teszik (pl. áthúzzák), és külön csomagolják.

A mozgóurnás szavazást úgy kell megszervezni, hogy az SZSZB tagjai 19 óráig visszaérjenek a szavazóhelyiségbe.

8.6.8. A szavazás lezárása

A szavazás **19.00 órakor befejeződik**. A 19.00 órakor sorban álló választópolgárok még szavazhatnak.

Az SZSZB-nek meg kell teremtenie annak technikai feltételeit, hogy a fenti határidő után érkező választópolgárok már ne szavazhassanak. Ezt követően az SZSZB a szavazást lezárja.

Ha a HVB ugyanarra a napra tűzte ki két vagy több nemzetiség időközi nemzetiségi önkormányzati képviselő-választását, úgy az SZSZB nemzetiségenként **külön-külön** vezeti a **névjegyzéket** és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét. Az ugyanarra a napra kitűzött két vagy több nemzetiségi időközi települési választás esetén a borítékon fel kell tüntetni a **nemzetiség megnevezését**.

9. A VÁLASZTÁS EREDMÉNYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

Az SZSZB a szavazás lezárását követően először a megjelent választópolgárokkal kapcsolatos adatokat összesíti, majd kitölti az általános szavazóköri jegyzőkönyvet., A jegyzőkönyvvezető a jegyzőkönyv adattartalmát a HVI vezetőjének rendelkezése szerint – az SZSZB általi aláírás után – rövid úton (pl. telefonos bediktálás) továbbítja a HVI-hez, mielőbbi rögzítés céljából. Az SZSZB ezt követően a jegyzőkönyvet, választási iratokat, nyomtatványokat és szavazólapokat haladéktalanul a HVI-hez szállítja.

Az SZSZB a nemzetiségi választás tekintetében szavazatszámilálást nem végez.

A HVI rögzíti az Általános szavazóköri jegyzőkönyv nemzetiségi szavazás adatait az NVR-ben (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Általános szavazóköri jegyzőkönyvek – Karbantartás menüpont*), majd ellenőrzi a jegyzőkönyv és a számítógépes adatok azonosságát (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Általános szavazóköri jegyzőkönyvek – Ellenőrzés menüpont*).

A szavazatok megszámlálását követően az HVB megállapítja a választás eredményét és kiállítja az eredmény jegyzőkönyvet, amelynek adattartalmát (az általános szavazóköri jegyzőkönyvek rögzítését és ellenőrzését követően) a HVI rögzíti az NVR-ben (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Szavazóköri jegyzőkönyvek karbantartása – Települési nemzetiségi önk. választás menüpont*).

Ezt követően a HVI ellenőrzi a jegyzőkönyvi adatok és a számítógépes adatok azonosságát (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Szavazóköri jegyzőkönyvek ellenőrzése – Települési nemzetiségi önk. választás menüpont*), továbbá ebben a funkcióban tudja megadni az eredmény megállapító határozat adatait.

Eltérés esetén a tévesen rögzített adatokat az NVR-ben javítani kell. A bizottság által számszakilag hibásan kitöltött szavazóköri jegyzőkönyvek adatai figyelmeztetés után rögzíthetők, a rendszer azokat hibásként tárolja, de a számított eredménybe nem számolja bele. Az ilyen jegyzőkönyvek esetén a hibát mielőbb javíttatni kell a HVB-vel. Abban az esetben is javíttatni kell a hibás jegyzőkönyvet, ha a jegyzőkönyvek 1. és 2. példánya között adateltérés van.

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választása akkor eredményes, ha legalább annyi jelölt kap szavazatot, mint a megválasztható képviselők száma.

Azok a jelöltek lesznek képviselők, akik a megválasztható képviselők száma szerint a legtöbb érvényes szavazatot kapták.

Szavazategyenlőség esetén sorsolással kell megállapítani, hogy ki jut mandátumhoz.

A HVI a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat nyilvánosságra hozza.

Az általános szavazóköri jegyzőkönyv és a választás eredményéről szóló jegyzőkönyv 1. példányát szkennelve haladéktalanul meg kell küldeni az NVI-nek a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

A HVI az NVR-ben (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Szavazóköri jegyzőkönyvek karbantartása – Települési nemzetiségi önk. választás menüpont*) haladéktalanul rögzíti

- ha az eredményt megállapító HVB-határozat jogerőssé válik, a „Jogerős” állapotot és a jogerőre emelkedés napját,
- ha az eredményt megállapító HVB-határozatot fellebbezéssel támadják meg, a „Jogorvoslat alatt” állapotot.

A jogorvoslati idő elteltével minden eredményjegyzőkönyvnél jelezni kell az NVR-ben, hogy az eredmény mikor vált végleges jogi eredménnyé. A szavazóköri jegyzőkönyv(ek) és a választás eredményéről szóló jegyzőkönyv 1. példányát szkennelve haladéktalanul meg kell küldeni az NVI-nek a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

A jegyzőkönyvek 1. számú példányát 30 napon belül eredetben is el kell juttatni az NVI-hez (postacím: 1397 Budapest, Pf.: 547). A jegyzőkönyvek Magyar Nemzeti Levéltárnak történő átadásáról az NVI gondoskodik. A jegyzőkönyvek 2. példányait a HVI helyben irattározza.

A szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon a választási iratokat – a jegyzőkönyvek kivételével – meg kell semmisíteni.

10.1. Jogorvoslatok általában

10.1.1. Jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az Alaptörvényben foglalt jogok megsértése esetén alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az NVB határozata ellen **az ügyben érintett** természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

10.1.2. Jogorvoslati határidők

A **határidőket naptári napokban** kell számítani. A Ve-ben meghatározott **határidő minden esetben jogvesztő**, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak **utolsó napján 16 órakor** jár le, a **választási bizottság** rendelkezésére nyitva álló határidő **24 órakor** jár le.

A **jogorvoslati kérelmek benyújtására, valamint azok elbírálására** – a speciális jogorvoslati eljárásokat kivéve - **3 napos határidő** áll az érintettek rendelkezésére a jogsértés elkövetésétől, illetve a megtámadott választási bizottság határozatának meghozatalától.

10.1.3. Általános hatásköri szabályok

A helyi választási bizottság dönt:

- az SZSZB tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról,
- minden olyan kifogásról, amely kifejezetten a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásához kapcsolódik.

A területi választási bizottság dönt:

- a helyi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről.

A bírósági felülvizsgálati kérelmet minden esetben a Kúria bírálja el.

10.2. Az egyes jogorvoslatok

10.2.1. Kifogás

A kifogás benyújtására vonatkozó általános szabályokat a Ve. 208.-212. §-ai tartalmazzák. E jogszabályhelyek meghatározzák a kifogás benyújtásának határidejére vonatkozó szabályokat, külön rendelkezve az egyszerű és az állapotszerű jogszabálysértés esetén a benyújtás határidőjéről.

Ha a **kifogás elbírálására nem az a választási bizottság illetékes**, amelyhez azt benyújtották, a **választási bizottság** az ügyet – legkésőbb a beérkezését követő napon – **jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel átteszi az annak elbírálására illetékes választási bizottsághoz**. A választási bizottság köteles eljárni a hozzá áttett ügyben.

A választási bizottság az áttétel hatáskörét – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – a bizottság elnökére átruházhatja. Ha a választási bizottság, illetve a bizottság elnöke az ügyet **nem teszi át** az illetékes választási bizottsághoz, a **választási bizottság köteles az ügyben eljárni**.

Az áttétel kapcsán két fontos dologra kell a figyelmet felhívni:

A választási bizottság jegyzőkönyvbe foglalt döntésével vagy a hatáskör átruházása esetén elnöki levélben, a beérkezéstől számított 1 napon belül teheti át a kifogást, és csak a határidőben áttett kifogás alkalmas joghatás kiváltására, vagyis keletkeztet eljárási kötelezettséget.

Az áttételről csak a választási bizottság (illetve annak elnöke) rendelkezhet, a választási irodákat ilyen jogosultság nem illeti meg, az iroda az áttételről szóló döntést és az összes iratot csak továbbítja a másik bizottság, illetve az amellet működő iroda részére.

A **választási bizottság** legkésőbb a kifogás **beérkezésétől számított 3 napon belül dönt**. Áttétel esetén a kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor az első választási bizottsághoz beérkezett.

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig **visszavonható**, azonban a **bizottság hivatalból is lefolytathatja** az eljárást.

A kifogás benyújtásának szabályairól szóló részletes tájékoztató olvasható a www.valasztas.hu oldalon a Választópolgároknak/Információk választópolgároknak/Jogorvoslat menüpont alatt, ahol a benyújtást segítő formanyomtatvány is található.

A választási bizottság együttes vizsgálat és elbírálás végett elrendelheti azoknak az előtte folyamatban levő **ügyeknek az egyesítését**, amelyeknek tárgya egymással összefügg. Ha a választási bizottság által érdemben **elbírált ügyben újabb kifogást** nyújtanak be, és az nem tartalmaz a választási bizottság által még nem értékelt bizonyítékot, a választási bizottság elnöke megküldi a kifogás benyújtója részére a választási bizottság határozatának – személyes adatokat nem tartalmazó – másolatát, és erről a következő ülésen tájékoztatja a választási bizottságot.

A választási bizottság az elnök tájékoztatását jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel tudomásul veszi vagy – ha a határozat megküldésének feltételei nem állnak fenn – az ügy érdemében határozatot hoz.

10.2.2. Fellebbezés

A HVB döntése elleni fellebbezést a HVB-nél kell előterjeszteni, úgy, hogy a **megtámadott határozat meghozatalától számított 3 napon belül megérkezzen**. A fellebbezést személyesen, levélben, telefaxon vagy elektronikus levélben lehet benyújtani. A fellebbezésben az érintettségre hivatkozni kell.

A fellebbezést a **HVI az ügy összes iratával együtt a beérkezése napján felterjeszti a TVB-hez**.

A fellebbezés benyújtásának szabályairól szóló részletes tájékoztató olvasható a www.valasztas.hu oldalon a Választópolgároknak/Információk választópolgároknak/Jogorvoslat menüpont alatt, ahol a benyújtást segítő formanyomtatvány is található

10.3. Speciális jogorvoslatok

10.3.1. Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok

A HVI vezetőjének a **szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen** a határozat **közvetítésének időtartama alatt lehet fellebbezést benyújtani** a HVI vezetőjéhez.

A fellebbezést a **TVI vezetője bírálja el**, a beérkezést követő **3 napon belül**. A TVI vezetője a szavazóköri beosztást módosítja, vagy a fellebbezést elutasítja. A TVI vezetőjének döntése ellen **további jogorvoslatnak nincs helye**.

10.3.2. Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat

A HVI

- **központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén **az értesítés megküldését követő 15. napon lehet fellebbezést benyújtani**.
- **szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén **az értesítés megküldését követő 3 napon belül lehet fellebbezést benyújtani, de legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon**.

A fellebbezést a **HVI vezetőjéhez** kell benyújtani, aki:

- a benyújtást követő 15 napon belül, de
- a választás kitűzését követően legkésőbb a beérkezését követő napon **dönt**.

Ha a HVI vezetője a **fellebbezésnek helyt ad, a névjegyzéket módosítja**. Ha **fellebbezést elutasítja**, legkésőbb a fellebbezés elbírálására rendelkezésre álló határidő utolsó napján **felterjeszti a törvényszékhez**.

A **bíróság** a fellebbezésről:

- a beérkezését követő **15 napon belül**, de
- a **választás kitűzését követően három napon belül**,
- **de legkésőbb a szavazás napját megelőző napon** dönt.

A bírósági eljárás során ügyvédi képviselet nem kötelező. Ha a bíróság a fellebbezést alaposnak tartja, a névjegyzéket a döntésnek megfelelően módosítani kell, ellenkező esetben a fellebbezést elutasítja.

A választási iroda vezetőjének döntését az érintettel, valamint a fellebbezés benyújtójával, a bíróság határozatát a megtámadott határozatot hozó választási iroda vezetőjével is **közölni** kell.

10.3.3. Jelöltek sorrendje elleni jogorvoslat

A jelöltek sorrendjét megállapító választási bizottsági döntés ellen **nincs helye önálló jogorvoslatnak**, az a szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelembe foglalható.

10.3.4. Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat

A szavazólap adattartalmát megállapító választási bizottság döntése ellen fellebbezést nem, **csak bírósági felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani**. A felülvizsgálati kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell benyújtani úgy, hogy az **legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen**.

A bírósági felülvizsgálati kérelmet a **Kúria bírálja el** legkésőbb a kérelem felterjesztését követő napon.

10.3.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat

A HVB **eredményt megállapító döntése ellen** a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Ha a fellebbezés elbírálása csak a **szavazatok újraszámolása** esetén lehetséges, a fellebbezést elbíráló bizottság, illetve a felülvizsgálati kérelmet elbíráló bíróság köteles a szavazatokat újraszámolni. Ebben az esetben az elbírálásra rendelkezésre álló határidő 6 napra nő, és az újraszámolást végző bizottság, bíróság igénybe veheti a választási iroda segítségét.

10.3.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

Ha a **HVB** vagy a **HVI eljárási köteletségének határidőben nem tesz eleget**, a **TVB**, illetve a **TVI** az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított **3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést**, és

- a mulasztó választási szervet az eljárás soron kívüli lefolytatására utasítja, vagy
- meghozza az elmulasztott döntést.

11.1. Bevezetés

A választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtásának költségeit, valamint a választási szervek tevékenységével összefüggő egyéb költségeket – az Országgyűlés által megállapított mértékben – a központi költségvetésből kell biztosítani (Ve. 12. §).

A költségek biztosításának törvényi kötelezettsége a teljes választási folyamatra, tevékenységekre és szervezetekre kiterjed. A költségek biztosítási kötelezettsége egy részről a központi beszerzéseken keresztül (pl. központi névjegyzék vezetése, nyomtatványok biztosítása) míg más részük a HVI-k szintjén jelentkező kiadások ún. normatív támogatások (HVI-k részére átadott támogatások) formájában valósul meg.

A választás lebonyolítása központi pénzügyi feladatainak ellátásáról – egyebek mellett – az NVI gondoskodik. Az NVI a részére megállapított költségvetésből, törvényi feladatai keretében, a hatályos miniszteri pénzügyi végrehajtási rendelet alapján [6/2021. (VIII. 31.) IM rendelet, a továbbiakban: Pvr.] biztosítja a választások lebonyolításának pénzügyi fedezetét a választási irodák részére.

Az NVI továbbá irányítja a TVI-k és HVI-k választásokkal kapcsolatos pénzügyi tevékenységét, elszámoltatja a választási irodákat a választásokkal kapcsolatos pénzügyi támogatás felhasználásáról.

A TVI-k és a HVI-k választási pénzügyi feladatai ellátásához az NVI az informatikai infrastruktúra feltételek függvényében biztosítja a szakrendszeri (Választási Pénzügyi Információs Rendszer, a továbbiakban VPIR) támogatást. Ennek részleteit az egyes feladatoknál szereplő informatikai fejezet tartalmazza. A VPIR rendszer használatáról az NVI elnöke utasításban rendelkezik.

A megismételt szavazások és az időközi választások kapcsán a HVI közvetlenebb kapcsolatban van az NVI-vel, felelőssége nagyobb, a TVI irányító, kontroll szerepe pénzügyi területen kisebb, de az elszámolások ellenőrzésében például változatlan.

11.2. Normatív támogatások biztosítása, választási kiadások tervezése

A normatív támogatásokat a Pvr. mellékletei tartalmazzák. Külön normatívákat tartalmaz a Pvr.

- a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek időközi választása,
- a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása,
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a megismételt szavazás,
- a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a megismételt szavazás

kapcsán,

- továbbá megállapítja a Ve. 310. §-a alapján a képviselő-testület, közgyűlés feloszlásának kimondása vagy feloszlása miatt tartott időközi választás esetén alkalmazandó normatívákat, illetve az NVI részére a központi ellátású nyomtatványokért (pl. biztonsági elemekkel ellátott szavazólapok) és egyéb választástechnikai anyagokért (pl. szavazóurna, kellékes egységcsomag), valamint kapcsolódó szolgáltatásokért (pl. értesítők kézbesítése) megtérítendő összegeket (Pvr. 5. melléklet).

A normatívák közvetlenül vagy közvetetten (pl. HVI feladatként) valamennyi választási feladat tekintetében biztosítják a pénzügyi fedezetet, így:

- a) Választások kitűzése, a választópolgárok értesítése
- b) Választási szervek működése
- c) A szavazóköri névjegyzék vezetése és azzal kapcsolatos értesítések
- d) Jelöltajánlással, jelöltek, jelölő szervezetek bejelentésével kapcsolatos feladatok
- e) A választási kampány
- f) Szavazás
 - A szavazás napját megelőző feladatok
 - Szavazásnap feladatok
- g) A választás eredményének megállapítása
- h) A képviselők nyilvántartásának vezetése
- i) Jogorvoslatok
- j) Pénzügyi lebonyolítás

Az NVI a választások pénzügyi fedezete megállapításakor a választópolgárok számát:

- az időközi választás során a Ve. 115. § (1) bekezdésében meghatározott napon, a szavazóköri névjegyzék,
- megismételt szavazás esetén a megismételt szavazáshoz összeállított szavazóköri névjegyzék

állapota szerint veszi figyelembe.

A normatív támogatások egyéb paramétereit (normatíva jogcímek, normatíva egységek és normatívák) a Pvr. mellékletei tartalmazzák.

Az NVI az időközi választásoknál a normatív pénzügyi fedezetet a választásban érintett megye, település, választókerület adatai alapján állapítja meg.

A közös önkormányzati hivatalok esetében, ha a székhely településen nincs időközi választás, ekkor az nem tekintendő érintettnek a normatívák tekintetében. A HVI feladatokat, köztük a pénzügyi feladatokat ilyenkor is el kell látnia a közös hivatalnak.

A település számára járó támogatás megállapítására a Pvr. szerinti választópolgárszám és egyéb normatíva egységek (például szavazókörök száma) alapján kerül sor. A normatívák közt szerepelnek olyanok, melyek a választási folyamat során válnak ismertté, pl. nem állami, nem önkormányzati tulajdonú szavazóhelyiségek bérlete, választópolgárok a szavazás napját megelőző 67. nap utáni értesítésével kapcsolatos adatok. A jelöltajánlással (ajánlóívek nyomtatása), ajánlásellenőrzéssel kapcsolatos költségek az időközi nemzeti választásoknál nem jelennek meg külön normatívaként, a választással összefüggő egyéb dologi kiadások normatívája nyújt arra fedezetet.

A választást megelőzően megállapított normatív pénzügyi fedezet, amelyről Támogatói okirat kerül kiállításra, módosulhat a Pvr. többlettámogatásokra, feladatmaradásokra vonatkozó jogcímei szerint. Többlettámogatásra jogosító jogcímek jellemzően azok, melyek előre normatív módon nem állapíthatók meg, előre nem ismertek. Ilyenek különösen:

- a választási bizottságba a szavazás napján szükség szerint bevont póttag tiszteletdíja,
- nem állami, vagy nem önkormányzati tulajdonú szavazóhelyiségek bérleti díja,
- a munkáltatók által az SZSZB tagjai után a Ve. 15. §-a szerint igényelhető átlagbér és járulékai,
- az NVI elnöke által elrendelt, valamint a választási iroda által a más választási iroda helyett a Ve. 69. § (5) bekezdése alapján ellátott többletfeladatok költségei,
- a választási szervek részére az NVI elnöke által normatívaként megállapított rendkívüli költségek.

Feladatmaradás (pl. kitűzött választás elmaradása) esetén, vagy ha a feladatot a Ve. 69. § (5) bekezdése alapján másik választási iroda látja el, az erre a feladatra biztosított, a normatívák szerint számolt összeggel, illetve – ha a feladatmaradás ismertté válása előtt indokolt kifizetés vagy kötelezettségvállalás történt – annak maradványával a választási szervnek el kell számolni.

Többletköltséggént, illetve feladatmaradásként kell elszámolni a téves adatszolgáltatásból származó különbözeteket.

A HVI és a TVI többletkiadásainak, valamint a Ve. 69. § (5) bekezdése szerinti indokolt kifizetéseinek, illetve kötelezettségvállalásainak az elszámolásban való érvényesítését a választási iroda vezetője kezdeményezi az NVI elnökénél. A kérelem elfogadásáról az NVI elnöke a kezdeményezés átvételétől számított öt munkanapon belül dönt. Ha a kérelem elbírálására a feladat határidején belül nem kerül sor, a határidő leteltét követő napon az egyetértést megadottnak kell tekinteni.

A választások kiadásainak fedezetét mint bevételt a Pvr. szerinti normatívák biztosítják, a fentiek alapján. Az NVI elkészíti és a VÁKIR rendszerben közzéteszi a megállapított támogatás összegét tartalmazó Támogatói okiratot.

A HVI vezetők feladata, hogy a választások kiadásait, a választási feladatok alapján, a helyi sajátosságok figyelembe vételével megtervezzék.

A kiadások helyi tervezése azt jelenti, hogy a feladat–végrehajtás módjára, a helyben szükséges kiadásokra tekintettel a HVI kiadási költségtervet készíti. A kiadási tervben figyelembe kell venni, a Pvr. alapján az elszámolásban később érvényesíthető ismert többletköltségeket is (pl. választási bizottságba a szavazás napján bevonandó póttagok díja). A feladatok egy része a normatíva jogcímeinél szereplőktől eltérően is végrehajtható, pl. értesítőkkel kapcsolatos feladatok a központi értesítők kiküldését követően. Amennyiben a választási iroda az értesítők kiküldését a postai kézbesítés helyett a HVI munkatársaival végzi, a normatíva átcsoportosítható személyi juttatásokra, figyelemmel a pénzügyi elszámolás rendjéről szóló elnöki utasításban meghatározott részletszabályokra.

Az általános szabály az átcsoportosításoknál, hogy az fedezetet kell nyújtson a kapcsolódó költségekre is (pl. személyi juttatások esetén a munkaadót terhelő fizetési kötelezettségekre). Személyi kiadásra a Pvr. mellékletei szerinti normatívákat – a feladatellátással arányos mértékben – biztosítani kell. Nem csoportosíthatók át a bizottsági tagok részére a Pvr.-ben megállapított személyi normatívák.

A **választási bizottságok tagjait tiszteletdíj** illeti meg, azaz részükre a számfejtést ennek megfelelően kell elvégezni. A választási bizottsági tagok tiszteletdíját a HVI nem csökkentheti, azt a díjról való lemondás esetét kivéve ki kell fizetni. Ha a díjról a választási bizottsági tag lemondott, a normatívát mint feladatmaradást kell az elszámolásokban szerepeltetni, az nem jár a település részére.

A Pvr. szerinti normatívák akkor is megilletik a települést és a személyi normatívák a jogosultak részére akkor is kifizetendők, ha azonos napon más választásra is sor került a településen!

11.3. A támogatási összegek folyósítása

A választás kiadásainak fedezetére rendelkezésre álló, normatívák szerinti összeget az NVI a Pvr. 6. § (3) bekezdése szerinti, elfogadott feladattípusú pénzügyi elszámolások alapján, utólag folyósítja.

Az időközi választások támogatási összegeit az NVI közvetlenül a támogatásban részesülő választási irodák részére

- a TVI-t megillető részét az illetékes fővárosi, megyei önkormányzat hivatalának fizetési számlájára,
- a HVI-t megillető részét a települési önkormányzat polgármesteri hivatala (közös önkormányzati hivatal esetén a közös önkormányzati hivatal) fizetési számlájára

folyósítja.

A választások lebonyolítása pénzügyi fedezetének biztosítása érdekében a fenti fizetési számlától eltérő fizetési számlára történő utalásra is van lehetőség, az NVI elnöke írásbeli engedélyével. Az engedélyeztetést az illetékes választási iroda vezetője kezdeményezi az NVI elnökénél.

A megfelelő fizetési számla adatait az időközi választás bejelentésekor, vagy változás esetén haladéktalanul meg kell adni az NVI részére, annak rögzítéséről, módosításáról a VÁKIR rendszerben gondoskodni kell.

11.4. Elszámolás a választás céljára biztosított pénzeszközökről

11.4.1. Az elszámolás pénzügyi feladatai

A választás céljára biztosított pénzeszközöket választásonként elkülönítetten kell kezelni.

Az elkülönítés feladata azt jelenti, hogy az elszámolásról választásonként – azaz külön a nemzetiségi önkormányzati, külön az esetlegesen azzal egy napon tartott helyi önkormányzati és külön az esetleges megismételt szavazásokról – és választási eseményenként (azaz minden kitűzött választási napról is külön) kell elszámolni.

Az elszámolás kettős feladatot jelent:

- a) az önkormányzat az államháztartási törvény és végrehajtási rendelete, valamint az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet szerint vezeti a belső számviteli nyilvántartásait, másrészt,
- b) figyelemmel a Pvr.-ben előírtakra, a pénzeszközök felhasználásáról bizonylatonként, jogcímenként tételesen, ezen belül a személyi kiadásokról név szerint – számol el, és a tényleges pénzforgalomról (bevétel, kiadás) a hatályos jogszabályok szerint a választási feladatokkal kapcsolatos részletező nyilvántartást vezet. A részletező nyilvántartásban meg kell jeleníteni mind a kapott támogatást, mind a saját forrás terhére teljesített kiadásokat."

A kapott támogatások és a terhükre elszámolt kiadások megjelenítése a számviteli nyilvántartásokban alapkövetelmény. A támogatásokat az önkormányzatok speciális esetben kiegészíthetik saját forrásból. A forrásátcsoportosítás az önkormányzati előirányzatok módosítását is igényli. A választási iroda a támogatásokról a részletező nyilvántartással összhangban az NVI elnöke részére elszámol (feladattípusú elszámolás), melynek alapja a tényleges kifizetések összege. Az elszámolás időpontjáig nem teljesült kiadásokról a kötelezettségvállalások alapján, szükség esetén időarányos költségmegosztással, költségbecsléssel kell elszámolni.

A feladattípusú elszámolás nyomtatványait és az elszámolás részleteit, az NVI elnökének utasítása tartalmazza. Az elszámolást a HVI-nek a VPIR rendszerben kell elkészíteni.

A Pvr. 6. § (2) bekezdése alapján a fenti elszámolásokban bizonylatonként, jogcímenként be kell mutatni a támogatásokból ténylegesen a választás céljára fordított összegeket.

A Pvr. 4. § szerinti – választási irodák vezetői és tagjai részére megállapított – díjak fedezetét az NVI által kiszámított támogatások összege tartalmazza, azok kifizethetősége azonban az NVI elnökének az elszámolások elfogadásával összefüggő döntésétől függ. A díjakat az NVI elnökének elfogadását követően lehet kifizetni.

A feladattípusú elszámolásokban a tényleges kiadásokat, összhangban a belső számviteli nyilvántartásokkal, a normatív támogatások kapcsán teljes körűen el kell számolni és bizonylatokkal alá kell támasztani, azokat az elnöki utasításban meghatározott záradékkal kell ellátni, figyelemmel az NVI által a pénzügyi fedezetekbe beépített többlet normatívákra is.

11.5. Elszámolási eljárás és határidők

A HVI vezetője a HVI részére megállapított támogatás felhasználásának ellenőrzésére a HVI tagjainak ad megbízást. Az ellenőrzés elsődleges célja, hogy a választásokhoz kapcsolódó kiadások kerültek-e elszámolásra, az elszámolás bizonylati alátámasztása megfelelő-e, a hatásköri szabályokat betartották-e? Az ellenőrzésnek ki kell terjedni a szabályozottságra és azok betartására is. A HVI tagok, köztük a választásigazgatásban jártas tagok megbízása biztosítja a pénzügyi tervezés, lebonyolítás, elszámolás operatív feladatai ellátásának szakmai megalapozottságát (pl. bizottsági tagok megválasztása, HVI tagok megbízása és pénzügyi megállapodások összhangja).

A HVI vezetője a szavazás napját követő tizenöt napon belül feladattípusú elszámolást készít az NVI elnöke részére. Az elszámolást a tanúsítvány és az alapbizonylatok elektronikus másolatával kell alátámasztani.

A TVI vezetője az NVI elnöke részére a szavazás napját követő harminc napon belül összesítő elszámolást készít a TVI részére biztosított pénzügyi fedezetről, továbbá összesítő elszámolást készít a HVI vezetők és a saját elszámolása alapján.

A HVI tekintetében az elszámolások megalapozottságát a TVI ellenőrzi a szavazás napját követő huszonöt napon belül.

A többlettámogatások, többletköltségek indokoltságát a TVI tételesen megvizsgálja.

A támogatás felhasználásának és az elszámolások megalapozottságának ellenőrzése során a költségvetési támogatás ellenőrzésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A HVI elszámolását a TVI vezetője az informatikai rendszerben (VPIR) terjeszti fel az NVI elnökének. Az elszámolások elfogadásáról az NVI elnöke dönt, erről „Elszámolást elfogadó okirat” kerül kiállításra. Az NVI elnökének döntése alapján kerül folyósításra a választások pénzügyi fedezete, illetve lesz kifizethető a HVI vezetőjének és tagjainak díja.

11.6. A képviselő-testület feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás sajátos pénzügyi feladatai

11.6.1. A képviselő-testület feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás pénzügyi fedezetének biztosítása

A Ve. 310. §-a alapján a képviselő-testület, közgyűlés feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás esetén az érintett nemzetiségi önkormányzatnak saját forrásból kell a Pvr. 3., 4. és 5. melléklete szerinti normatívát – beleértve a felettes választási szerv számára meghatározott normatívát – és az egyéb költségeket.

Képviselő-testület feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás esetén tehát az érintett nemzetiségi önkormányzat a választások pénzügyi fedezetére nem kap központi forrást, sőt, a nála felmerült költségeken túl meg kell térítenie a lebonyolítást végző HVI-nél és a felettes választási szervnél (TVI, NVI) a választással összefüggően felmerült költségeket is, melyek összegei a Pvr. 3., 4. és 5. mellékletében szerepelnek.

Az érintett nemzetiségi önkormányzatnak biztosítani kell az e mellékletekben megjelölt személyi normatívákat a választási bizottságok és választási irodák tagjai részére, a munkaadót terhelő kapcsolódó fizetési kötelezettségekkel együtt.

A dologi normatívák egy része az önkormányzatnál jelentkező kiadás, így e normatívák tájékoztató jellegűek, hiszen az önkormányzat azokat ténylegesen nem kell kifizesse, viszont a várható költségeit ekkor is tervezni kell. A dologi kiadások másik része kapcsán külső szolgáltatásokat vehetnek igénybe (pl. postaköltség) amelyek tényleges kifizetésként jelentkeznek.

11.6.2. A képviselő-testület, közgyűlés feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás NVI-nél felmerülő kiadásainak megtérítése

A Pvr. 3. § (5) bekezdése alapján a jogszabályban meghatározott központi biztosítású nyomtatványok és választástechnikai eszközök, valamint azok kézbesítésének, szállításának a Pvr. 5. melléklete szerinti költségét az NVI részére, számla alapján, előzetesen kell megtéríteni.

A választások lebonyolításának tisztasága és biztonsága érdekében több olyan választási nyomtatvány (pl. központi értesítők, biztonsági jelekkel ellátott szavazólapok) és egyéb anyag (pl. szavazóurnák) szükséges és ezekhez további szolgáltatások kapcsolódhatnak (pl. központi értesítők postázása), melyeket az NVI tud központilag megrendelni. Ezeket a kiadásokat a nemzetiségi önkormányzatnak meg kell térítenie az NVI részére. A várható kiadások tervezhetősége és fedezetének biztosítása érdekében a Pvr. meghatározza az NVI részére fizetendő kiadások normatíváit, melyek elvei azonosak az általános elvekkel.

Amennyiben a kifizetett időközi választás elmarad, de már egyes költségek az NVI-nél felmerültek, azokat ekkor is meg kell téríteni (pl. központi értesítők kiküldése).